

BONA PAU

Nº. 517 - Any XLIV - MONTUÏRI - MARÇ - 1996

BONA PAU

convoca una beca d'investigació dotada amb 100.000 pessetes

340 participants a la rua del carnaval

La renovació del pis dels graons, en marxa

Neix un equip de futbolet iniciació

A la campanya contra la fam es recolliren 193 mil pessetes

La Creu de Ca Ses Monges fou col·locada el 6 de febrer

Participació infantil a sa rua

Aquests quatre nins son una mostra de la participació infantil a sa rua

Es Graons

Sembla que aquesta vegada s'ha apres seriosament l'adob dels graons i del que tant en parla la gent que hi té interès. Dia 7 de febrer a l'Ajuntament i a continuació del ple consistorial, tant els regidors com la junta parroquial mostraren els seus fermes desitjos de la millora. Ara, abans de començar, sols manca l'aprovació definitiva del projecte i la seva finançació.

BONA PAU Montuiri

Director: Onofre Arbona Miralles

Redactor en cap: Gabriel Gomila Jaume

Redactors i col·laboradors:

Joan Miralles i Monserrat, Catalina Sastre Pericàs, Mateu Rigo Bonet, Guillem Mas Miralles, Miquel Martorell Arbona, Gaspar Socias Mora, Antoni Mateu Socias, Onofre Torres Ramis, Melcior Nicolau Jaume, Antoni Mesquida Llinàs, Joan A. Payeras Ramonell, Joan Barceló Cerdà, i Catalina Barceló Mayol.

Administració: Martí Ferrer Sampol

C/ Es Pujol, 5 - 07230 Montuiri - Tlf. 64 66 93

Imprimeix: Tirrena, S.A. Manacor

Depòsit legal: PM 133 - 1958

Nota: Les opinions aparegudes en els articles firmats, sols són atribuïbles als seus autors.

El "ferreret", motiu de tres publicacions divulgatives

La Conselleria d'Agricultura i Pesca del Govern Balear ha editat tres publicacions relacionades amb la conservació del "ferreret", amfibi en perill d'extinció, exclusiu de la serra de Tramuntana de Mallorca. Així es divulga una de les espècies més emblemàtiques i amenaçades de la nostra fauna, i la seva protecció.

Estadístiques energètiques

La Conselleria de Comerç i Indústria ha posat a l'abast dels ciutadans interessats les dades energètiques de Balears corresponents a l'exercici de 1994, any marcat energèticament per la màxima taxa de creixement interanual després de 1987, superior al 10%.

I pel que fa al consum elèctric cal esmentar que el creixement del consum ha estat del 6%, valor superior al del darrer quinquenni, 4'1%, però inferior al decenni, 7'4%. En canvi el primer semestre de 1995 ha augmentat amb més d'un 5%.

L'Hospital de Manacor

Convocats pel PSIB-PSOE el 12 de febrer passat assistírem a Manacor a la visita oficial que la Ministra de Sanitat, Àngeles Amador, va realitzar a l'Hospital comarcal d'aquella ciutat, la infraestructura del qual està pràcticament acabada.

"Es pot dir -va afirmar la Ministra- que en posar-se en marxa aquest hospital, juntament amb el de Son Llatzer de Palma, l'assistència pública hospitalària a Balears es posarà par damunt la mitja estatal en índex de llits". A Manacor també volgué conèixer "in situ" el funcionament del nou Centre de Salut "Sa Torre". Allà el actes acabaren amb un dinar de companyonia organitzat per l'Agrupació Socialista Local.

ES GRAONS

Positiu

Davant qualsevol esdeveniment popular, com fou el de Sa Rua del mes passat, el poble s'hi abocà i participà. I si setmanes abans de la festa ja se sentien remors de participació i de preparatius, el dia assenyalat, del carnaval, la participació encara superà les espectatives.

Negatiu

Les constants crítiques que per costum es fan contra l'Ajuntament són lamentables. Les darreres foren per mor de l'ajornament de l'asfaltat dels carrers Major i des Pujol. No és que volguem defensar-lo, però d'aquí a que tenguem la culpa de si plou o no i després no es pugui fer el treball, hi ha llarga distància. A vegades ens manca sentit comú.

Investigar el passat

La riquesa cultural, històrica i patrimonial de Montuïri és evident, sobretot si tenim en compte que la nostra vila és una de les més antigues de Mallorca.

Però, per altra part, aquesta riquesa històrico-cultural no es troba a l'abast de les persones desitjoses de saber com ha esdevingut tot aquest llegat heretat dels nostres avantpassats.

És per això que els responsables de **Bona Pau** ho volem divulgar i a la vegada donar recolzament a les persones –joves i madures– que vulguin escodrinyar aquests aspectes desconeguts i treure a llum les seves investigacions.

El talaiot de Son Fornés, per exemple, un dels més antics i complets de Mallorca, habitat més de cent anys abans del segle primer, és avui mínimament conegut. L'església parroquial, del segle XVI, renovada els anys 1755-1771, amb una gran façana, una altiva portada del 1646, el campanar, els graons, valuosos quadres... haurien de ser detalladament identificats. Les Creus de Terme de Son Rafel Mas, de Ca Ses Monges, Ses Tres Creus, la d'En Gegues... i ja no diguem d'aquells nombrosos molins de vent que no sols donaven nom i essència al Molinar, sinó que s'espargien arreu per tot el terme... tot mereix més atenció.

Els pous públics, com el del Rei, el del Pou de Sa Cova, Es Pou des Dau... la mateixa rectoria de Montuïri amb les

nombroses teles que encobeix el seu interior... el Puig de Sant Miquel amb el Santuari de la Mare de Déu de la Bona Pau... Aquells vells camins que recorrien els antics montuïrers... Les possessions amb aquelles clastres que li donaven propietat... Els mateixos carrers del nostre poble, el seu antic traçat i l'evolució des de 1300 ençà...

I des d'un altre angle, les tradicions, com són les festes patronals, religioses, profanes de les que tant ens ufanam i enorgullim quan ens en parlen i recorden les persones d'edat del poble. L'evolució de la fira, com era i com és; el mercat; el dia d'Es Puig... la quaresma, els darrers dies, cantar panades... Els entranyables cossiers, la banda de música, la tradició musical montuïrera... Sant Bartomeu, beneïdes, processons...

I des d'un altre aspecte també convendria investigar la tasca que han duit a terme aquells avantpassats que particularment durant els darrers cinc-cents anys han enlairat amb la seva vasta cultura –literària, musical, científica, artesanal...– el poble de Montuïri.

Per totes aquestes raons i per donar suport als qui vulguin treballar en esbrinar el nostre valuós patrimoni des de qualsevol angle, **Bona Pau**, com es pot veure més endavant, ha creat una beca d'investigació.

O. Arbona

Els nostres majors també volgueren celebrar les festes dels darrers dies. El dinar a un restaurant i ball i disfresses no mancaren.

Dos dits de seny

De la guarderia infantil a la residència senil

Les dues etapes més febles de la persona són la infantesa i la vellesa. A la primera etapa, abans d'aprendre la llengua que ens ensenyaren o l'educació rebuda hi va haver una primera experiència, la qual és la que més ha determinat la nostra vida: és l'acollida amorosa que rebérem dels nostres pares.

Avui en dia aquesta acollida no és tan intensa degut que els infants des de ben petits ja són cuidats durant moltes hores a les guarderies infantils o per les padrines. És un moment molt delicat per a l'infant, ja que necessita molt de la presència dels seus pares.

La vellesa és una altra etapa on també es precisa d'atenció i cura. I de la mateixa manera que els pares un dia cuidaren els fills, ara són els fills els qui s'han de cuidar dels seus pares.

Però, què passa en els nostres dies? Que molts de pares acompanyen els seus fills a la guarderia per tal (segons els casos) d'obtenir més ingressos si treballen els dos. D'aquesta manera les coses passen davant les persones, el gastar davant el compartir i el fruit en l'instant; sense voler les comoditats tenen preferència davant els fills.

I és clar, aquesta realitat es torna repetir quan els fills són grans. De la mateixa manera que els pares han duit els fills a la guarderia, ara els fills duen els seus pares a la residència, i així els fills tornen repetir la imatge que els seus pares els deixaren.

Total: si els pares van a la residència, el fills podran fer més feina, podran obtenir més ingressos i així podran aspirar a allò a què els seus pares els varen ensenyar: comprar, gastar, fruit, comoditat, benestar, etc.

No seria ben hora de fer una reflexió seriosa, pensar els fets i valorar més la família per tal de crear un equilibri d'amor, de comprensió i de pau, valorant molt més les persones que les coses? D'aquesta manera tendrèiem la pau interior necessària per discernir la nostra vida sobre aquesta realitat.

Salomó

L'autopista del Llevant

El sector de l'automoció es queixa. Fabricants, venedors, mecànics, es queixen repetitivament que la cosa no acaba d'anar bé i el seu negoci va cop piu. Si segueix així - m'explicava un venedor - entrarem dins una crisi irreversible de conseqüències desastroses, es destruiran multitud de llocs de treball i les inversions estrangeres volaran a altres indrets més productius. I les mesures del govern - continuava tot enfurismat - no són més que pegats que l'únic que fan es allargar l'agonia d'aquesta gran indústria, ara ben tocada d'ala. No són suficients les ajudes estatals a l'hora de canviar el cotxe usat per un de nou. No serveix de res reduir l'impost de matriculació. Per vendre més cotxes s'han de dictar mesures dràstiques i contundents.

Pensava en el sermó que el venedor m'havia endossat, mentre conduïa de tornada cap al poble per la carretera esti-

bada de cotxes que quasi bé formaven teringa, talment una serpentina multicolor que oscil·lava ordenadament dins un fons negre. Pensava i res entenia. I res entenia quan el mecànic, enfundat dins la seva granota blava i bruta de marques, també reclamava mesures dràstiques i contundents. No podem anar -em deia - no hi ha manera d'alçar el cap. Feina n'hi ha, però poca i mal pagada i cada dia es nota més la profunda crisi que planeja sobre el nostre sector. Es venen pocs cotxes i això és dolent, molt dolent.

Cansat de sentir tants de plors i nyiqueries vaig rebentar exclamant amb un tuf lleugerament agressiu:

- Però què voleu! Si els cotxes ja no caben en lloc. Si estan acaramullats per tot arreu. Si a Montuïri hi ha més vehicles que habitants!!

No et preocupis - em va contestar amb molta seguretat com qui té la solució al problema - Ara faran una autopista.

I efectivament, tndrem autopista. La majoria de partits polítics, diversos col·lectius i, en general, moltíssima gent està d'acord en la idea de construir una via ràpida que uneixi Palma i Manacor. Ja tenen els doblers, que és el que importa, i queden petits detalls sense importància per consensuar definitivament el camí del progrés pel Pla i Llevant de Mallorca. Serà la gran obra pública que arrossegirà cap al futur uns pobles que romanen adormits i ancorats dins una amorfa tranquil·litat que, avui per avui, encara els caracteritza. És necessari deixondir i treure la son a aquesta zona de l'illa i brindar als seus habitants l'oportunitat d'enganxar el tren del progrés i xorar i prosperar com la resta de mallorquins.

Aquest és el discurs fàcil i comestible, progressista i masticable, que cala molt bé dins l'opinió pública i que ressona sense aturar dins les boques encantades dels polítics. Es el clàssic no passa res, tot s'arreglarà, cap problema. Només es mostra la cara bona de la moneda. Només es diu la mitja veritat de la qüestió. En canvi s'amaga el desastre ecològic que suposa la destrucció massiva del paisatge i la fragmentació agressiva i artificial del territori. S'amaguen, disfressats d'interessos socials, interessos particulars que generen una constant especu-

lació que acabarà per convertir aquesta illa en un paradís de ciment i asfalt. I per això, i només per això, no es pot ni parlar de possibles alternatives a l'autopista. No es pot ni parlar de fomentar un bon transport públic, ara desprotegit i terciarista. No es pot ni parlar de millorar, de reciclar i condicionar les actuals carreteres. No, aquestes heretgies han de cremar, juntament amb els seus defensors, dins la foguera de la irracionalitat.

Així, descartades altres possibilitats menors, incòmodes i ecologistes, ja tenim consensuada l'autopista del Llevant. Inicialment hi havia dos projectes per bastir aquesta magna obra. L'un discorria per l'actual carretera de Palma a Manacor i l'altre aprofitava l'eix Lluçmajor-Campos-Felanitx. Però no, hi ha tants d'interessos particulars que es barregen, dissimuladament, amb l'interès general, que fins i tot batles i polítics de la mateixa facció es barallaren entre ells perquè tots volien que la via ràpida passàs pel seu terme municipal. Per solucionar el tema es reuniren a Can Picafort els càrrecs públics més rellevants del partit que governa la nostra Comunitat Autònoma. I així, ran del mar, enmig d'hotels i apartaments, envoltats de prosperitat i riquesa, decidiren desestimar ambdós projectes inicials i aprovar, de comú acord, un nou traçat, lògicament més destructiu i devastador, que fes content tothom. El nou traçat anirà de Palma a Lluçmajor i de Lluçmajor tot dret cap a Manacor, travessant els pinars i garrigues dels vessants del Puig de Randa, xapant kilòmetres i kilòmetres de conreus i dividint i dislocant l'exigu territori.

Ja tenim idè l'autopista del Llevant o l'autòpsia d'un bon tros més de la nostra terra.

L'AMPA de Montuïri presiona per a la construcció de l'Institut de Sineu

El passat 5 de febrer vàrem esser convocades totes les AMPAS que representen les escoles dels pobles de la Mancomunitat del Pla, a Sineu per tal de debatre el fet que en la presentació del nou mapa escolar del MEC no hi apareixia l'Institut de Sineu, i per tant els alumnes dels pobles de la comarca quedaven repartits entre vuit instituts a l'hora de cursar l'ESO.

Després de tres reunions periòdiques i la constitució d'una Coordinadora del MEC a Balears, i mitjançant dos dels seus representants, va fer públic davant tots els representants de les AMPAS, el passat 19 de febrer a Sineu, que s'hi pensa construir aquest institut. El que passa és que no ho farà abans del 97, simplement per una prioritització de zones amb problemes d'escolarització.

Com a resultat de tot aquest procés ha quedat constituïda una coordinadora que lluita per a la construcció d'aquest institut, i que es reuneix periòdicament cada quinze dies a cada un dels pobles que conformen la Mancomunitat del Pla.

La Junta Directiva de l'AMPA

Sa talaia d'en Rubí

BONA PAU convoca una beca d'investigació

Estarà dotada amb 100.000 pessetes

La revista **Bona Pau** convoca una Beca d'Investigació "Sant Bartomeu de Montuïri". La finalitat d'aquesta beca és donar a conèixer la llengua, la cultura, el patrimoni i la història local del poble de Montuïri.

Contingut objecte de la convocatòria

Es convoca una beca d'investigació dotada amb 100.000 pessetes.

L'objecte d'aquesta beca consisteix en col·laborar en la recerca científica d'aquelles persones que hi desitgin treballar. Montuïri és un poble amb una riquesa cultural, històrica i patrimonial, un camp obert a la investigació ja que hi ha molts d'aspectes que encara no han estat objecte d'un estudi seriós.

Les investigacions que es realitzin s'han d'ajustar a alguna o algunes de les àrees següents:

- 1.- Història local.
- 2.- Llengua, toponímia, onomàstica.
- 3.- Cultura popular.
- 4.- Medi natural i patrimoni històric-artístic.

Per fer el seguiment de la investigació es nomenarà una comissió que establirà les pautes a seguir durant tot el procés.

Requisits

Tots els treballs s'han de presentar redactats en llengua catalana.

Tots els treballs han d'estar centrats obligatòriament en algun aspecte específic del municipi de Montuïri.

El termini de la investigació finalitzarà el 14 d'agost de 1997.

Una vegada haver rebuda la beca, el treball serà propietat de la revista **Bona Pau**, la qual disposarà en exclusiva dels drets d'edició durant els dos primers anys, a partir del lliurament de dita beca.

El termini de presentació de projectes d'investigació finalitzarà el 15 de juliol de 1996 a les 14 hores, els quals s'entregaran a les oficines de l'Ajuntament.

El projecte guanyador es farà públic el 15 d'agost de 1996, en el mateix acte d'entrega de premis del concurs de Conte Curt.

La revista **Bona Pau** resoldrà qualsevol aspecte no contemplat en les precedents bases.

Entre els monuments històrics és notable el talaiot de Son Fornés

Sol·licitud d'una beca d'investigació "Sant Bartomeu" Montuïri 1996-97

Nom.....
 amb DNI nº..... Adreça.....
 població..... CP..... Telf.
 nascut/da a..... el.....de.....de 19.....

Sol·licit una beca d'investigació d'acord amb els requisits exposats en la convocatòria, per la qual cosa adjunt els documents següents:

- curriculum vitæ
- projecte d'investigació
- fotocòpia del DNI i targeta del NIF
- altres mèrits

Signatura

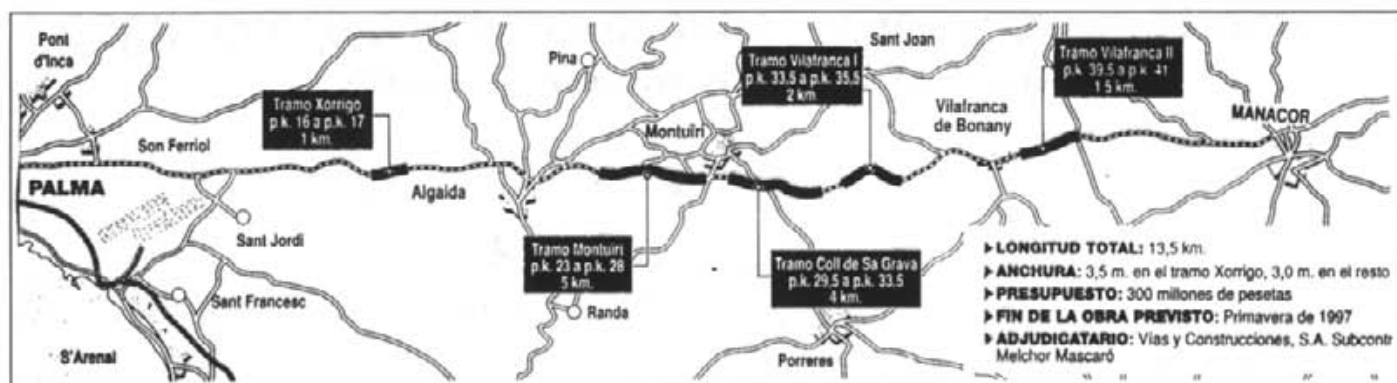
Sr. Director de la revista **Bona Pau** - Montuïri
 (Plaça Major 1 - Ajuntament de Montuïri - A hores d'oficina)

C/ Llinàs, 2 (Marqués de la Cenia) - Palma
 Telf. 45 72 60
 FAX 28 46 74

Anglès - Alemany
Rus - Polac
Castellà - Català

Professors Natus - Mini-grups

Els nous carrils de la carretera de Manacor

La carretera Palma-Manacor, tan transitada per molts de montuïrers, actualment, com ja molts hauran pogut comprovar, és objecte de reformes d'ampliació en alguns llocs.

Si primer fou a l'indret a Montuiri, i tot seguit en alguns trams entre el nostre poble i Vilafranca, a principis del mes passat començaren les obres a la zona de Xorrigo, com també entre Vilafranca i Manacor.

Segons el cap del Servei de Carreteres del Govern Balear, quasi tothom està d'acord en les ampliacions que es duen a terme, consistents en un eixamplament de la via per a la construcció de carrils per a vehicles lents, tota vegada que aquesta carretera ha quedat petita i estreta per a suportar un tràfic de 15.000 vehicles diaris, que són els que diàriament hi passen. És lògic, per tant, que es vegi amb bons ulls tot quan es faci per donar-li major fluïdesa.

Aquests trams, per a vehicles lents, es construiran, un km. entre els kms. 16 i 17 de les costes de Xorrigo, cinc entre Algaida i Montuiri, entre els Kms. 23 i 28, quatre en el Coll de Sa Grava, ja que és un dels punts més conflictius de la carretera, i dos trossos més curts, un de

dos kms. i l'altre d'un i mig, prop de Vilafranca.

D'aquesta manera seran 13'5 kms. de carril per a vehicles lents, els quals estaran construïts a la primavera del proper 1997, ja que l'empresa compta amb un any i mig per a les obres.

Per altra part cal dir que aquesta ampliació no suposa actualment moltes molèsties als usuaris que es desplacen entre Manacor i Ciutat.

Com també i des d'un altre aspecte i pel que fa referència a la futura autopista Palma-Manacor passant per Lluçmajor i Campos, resta afegir que encara no s'ha decidit res definitiu, si bé en l'actualitat es fan estudis per allargar l'autovia de l'aeroport fins a Lluçmajor. Però la decisió final encara és en terra.

O. Arbona

La carretera s'eixamplarà a l'indret de Son Comelles. Ja es destria per on dicorran els carrils lents

AGRICULTOR JOVE

que es vulgui canviar a

VENEDOR DE MAQUINÀRIA

(Tractors FORD, Tractors FIAT, i eines), escriu dades, mèrits i qualitats personals a

OSCA MAQUINARIA S.A.

Gremi de Teixidors, 35 07009 Palma

S'ha dit que...

... an es municipals de Montuïri ara els pujaran es sou. Des de fa un cert temps fan més denúncies que abans.

... des de fa poc temps molta gent demana permís per fer obres menors. Serà, per por o per necessitat?

... es dia de Sant Blai, enguany -que va caure en dissabte- l'església estava plena de gent. Molts de feels encara conserven devoció i confiança amb el Sant.

... sa gran ventada des dia 6 i 7 de febrer en va assustar molts. Es qui anaven pes carrers havien d'estar alerta perquè no els caigués cap teula damunt.

... s'han sentit moltes queixes de veïnes perquè quan fa vent, encara que no sigui molt fort, tots es papers s'arremolinen i després diuen, romanen davant ca seva. Si tothom tengués net el seu redol, això no passaria.

... se comença a sentir gent dispostada a abonar sa part que li toca per restaurar es Graons. Però... com es farà sa distribució?

S'ACUDIT DE S'ESPADENYARET

- Qui primer arriba, Cosme, fa es sopar.

- Has sentit res, "Titoieta"? Si arribes de cul enrera hi haurà ració doble.

Les comparses infantils a Sa Rúa foren les més aplaudides

... febrer haurà estat un mes memorable per a la història de Montuïri! S'ha posat sa Creu de Ca ses Monges, han començat a asfaltar es carrers i fins i tot s'ha canviat es vidre des rellotge de l'església... i endemés s'han posat direccions prohibides.

... quan a Plaça començaven a posar s'empaperinat des darrers dies, dues dones possaven i una digué a s'altra: "Es veu que a s'Ajuntament han fet bugada".

... mai plou a gust de tots, i si no que ho diguin es veïns de tants de carrers que esperaven s'asfaltat aquells dies de pluja i neveta.

... es futbolistes de preferent esperaven jugar se lligueta d'ascens i ara,

ja cap al final, lluiten per no haver davallar de categoria.

... han posat nous discs de circulació. "Però era no es diuen així -comentava un jove- sinó LP".

... es pas de ses carrosses i comparses per Plaça hagués estat més animat si pets altaveus els haguessin anunciat. Així com es féu fou molt fred.

... sa gent sospitava que es batle es dia de sa rua tampoc hi era, però llavors destriaren que anava disfressat i per cert amb un cartell penjat exposant queixes per sa reforma circulatòria.

En Xerrim

OMEGA

Moments estelars

AGENT OFICIAL

Joyeria **Fermin**

MANACOR-PORTO CRISTO-CALA MILLOR

L'Ajuntament informa

Resum de l'acta de la sessió plenària extraordinària celebrada el 7 de febrer de 1996

Informe de batlia

El batle va informar que els dos regidors del PSOE, Gabriel Miralles Pizà i Bartomeu Servera Gallard havien presentat la renúncia als càrrecs de regidors de les àrees de Cultura i Foment respectivament, la qual fou acceptada.

Sorteig dels membres de les meses electorals

El resultat del sorteig celebrat per formar part de les meses electorals per a les eleccions del proper 3 de març fou el següent:

Districte 1, mesa A: Maria Francisca Gomila Pocoví, president; Margalida Beltran Cerdà i Margalida Arbona Mayol, vocals. Districte 1, mesa B: Miquel Verger Miralles, president; Antoni Manera Sastre i Miquel Mascaró Vaquer, vocals. Districte 2: Gabriel Miralles Pizà, President; Maria Cerdà Miralles i Vicenç Alberola Ruiz, vocals.

Cessió de la finca "Sa Rota" a la Societat de Caçadors

Per unanimitat s'aprovà la cessió per un període de 25 anys de la Finca "Sa Rota" a la Societat de Caçadors de Montuïri perquè pugui ésser utilitzada per a repoblació forestal.

Consells sectorials d'Educació i de Foment

Per 8 vos a favor (PP i PSOE) i 3 en contra (PSM) fou aprovada la proposta de creació del Consell Sectorial d'Educació del qual en serà responsable Gabriel Miralles Pizà (PSOE). I també la creació del Consell Sectorial de Foment, el responsable del qual serà el regidor Bartomeu Servera Gallard (PSOE). Ambdós regidors explicaren el funcionament, el qual servirà per promocionar, obrir-se a la participació dels ciutadans, recollir iniciatives... i estaran integrants a més d'un membre de cada partit, per gent de poble especialitzada en la matèria.

Petició d'execució de diverses obres, al CIM

S'acordà per unanimitat demanar ajudes econòmiques al CIM per els quatre assumptes següents: Cementeri (informe tècnic), Pou del Rei (llevar el comptador), Patrimoni (en concret per a la restauració de les Tres Creus, Talaiot de Son Fornés i Es Graons) i Abocador municipal (reforma i dignificació).

Renovació del pis d'Es Graons

Una vegada haver-se conclòs el ple i a la mateixa sala d'actes, el Rector de la Parròquia va exposar la situació actual d'Es Graons i les gestions dutes a terme per a la seva restauració. Tot seguit l'arquitecte Joan Bauçà va mostrar el plànols per a una reforma digna "sense que es perdi cap de les qualitats artístiques i arquitectòniques" -digué-. A continuació varen aprovar la reforma d'Es Graons i es va constituir una comissió que estarà integrada per la comissió Econòmica Parroquial, per una part, i per un membre de cada partit polític de l'Ajuntament, per l'altra. Com també s'acordà demanar al CIM ajuda de mà d'obra per mediació de FODESMA. De moment s'està a l'espera de resolucions com també "es confia -digué en rector- en l'aportació econòmica dels montuïrers". El pressupost total encara es desconeix, si bé i per començar se'n faria una tercera part, iniciant-se a la part de Can Ferrando, valorda aproximadament de tres i mig a quatre milions de pessetes.

Ban d'alcaldia

Es comunica que queda totalment prohibit amuntegar bosses de fems a les cantonades dels carrers, ja que aquestes no seran retirades pels serveis de recollida de l'Ajuntament.

Cada veí té obligació de deixar els fems davant el seu domicili.

Tot això serà en benefici de tots i per a una completa sanitat.

Montuïri, 23 de gener de 1996.

Altres ban

Es comunica a tots els veïns que a partir d'avui "S'Abocador Municipal" (Antic pes des Porcs), quedarà obert tots els dissabtes de 8'30 a 13'30 hores.

Només s'hi podrà dipositar electrodomèstics i ferros.

També es recorda que queda totalment prohibit tirar tota classe de materials inservibles als torrents i a zones rústiques.

Tot això serà en benefici d'un poble més net per a tots.

Montuïri, 1 de febrer de 1996.

El Col·legi de Montuïri, finalista en el concurs Nacional Escolar "Tots contra el foc"

El col·legi de Montuïri "Joan Mas i Verd" ha quedat finalista en el VI Concurs Nacional Escolar "Tots contra el foc" que convoca la Direcció General per a la Conservació de la Natura (antic Icona) i en el que hi han participat més de 1.000 col·legis de tota Espanya.

Els equips finalistas (un de cada regió) viatjaran al Parc Nacional de las Cañadas del Teide (Tenerife), on es disputarà la final. L'entrega de premis tindrà lloc el 13 de març a les instal·lacions de l'esmentat parc.

En aquest concurs ja és el tercer any que els montuïrers arriben a la final. Hi participen parelles d'alumnes. Els montuïrers seleccionats són Jordi Oliver Manera i Antoni Ribas Mayol, de 8e Curs.

Nous números de telèfon de l'Ajuntament

Oficines municipals

64 41 25 - 64 41 47

Policia Municipal

989 61 20 25

La creu de Ca Ses Monges

A la fi, dia 6 de febrer passat la Creu de Terme de Ca Ses Monges fou, una vegada restaurada, tornada col·locar; si bé i com estava projectat, damunt la voravia a uns 6 ò 7 metres distant d'allà on darrerament estava.

Mítings polítics

Previs a les eleccions generals, se celebraren a Montuiri dos mítings polítics de propaganda en el Local Jove. El PSOE el féu dia 16 de febrer i parlaren Francesc Antich i Eduard Calvo. En el del PSM, de dia 27, foren oradors Nofre Pons i Pere Sampol. El PP no en féu.

Sa Rua del Carnaval

A mitjan horabaixa de dia 17 de febrer des de s'Hostal començava sa Rua. En passar pels carrers i sobretot per Plaça, molta gent presencià el pas de les carrosses, comparses i individuals. En total, 340 participants. Els premis foren atorgats de la següent manera: *Carrosses*: 1 - S'exam d'abelles, 2 - Na Marinera, 3 - Saló de l'Oest. *Comparses*: 1 - Nenufars, 2 - Gafes d'estendre, 3 - Soldadets de joguina. *Individuals*: Alba Papini. En Es Dau s'entregaren els premis i allà s'acabà la festa amb ball i orquestra.

Canvi de direcció

El carrer de Jaume II ha canviat de sentit de direcció. A partir de primer de febrer és de la Plaça Vella cap al carrer de Sant Bartomeu.

L'esfera del rellotge

Dia 20 fou col·locada la nova esfera del rellotge de l'església, ja que la que hi havia temps ençà havia estat rompuda d'una pedrada.

Cinema

Organitzat per la Comissió de Cultura i Patrimoni Artístic del CIM i amb motiu del centenari del cinema, dia 28 de febrer a la Sala Mariana foren projectades "Pel·lícules dels Germans Lumière (1895), "Pel·lícula Josep Truyol (1868-1949)", i "Corina Corina amb Whoopi Goldberg (Versió en català)"

El pas d'una de les carrosses de Sa Rua del Carnaval per Plaça

**La
vostra
tenda
d'esports**

(davant Can Binimelis)

Carrer Sala, 7 • Telf. 16 83 13 • 07260 Porreres

BAR
RESTAURANT
MUNPER

ESPECIALITATS

- Cuina Mallorquina
 - Carn a les esgelles
 - Embotits ibèrics i mallorquins

NOCES I COMUNIONS

Ctra. Palma-Manacor. Km. 29 - Tlf. 64 40 70 - 07230 MONTUÏRI

Francisca Bauçà Garcies, idealitzadora de l'entorn

Dedicada a l'ensenyament, exposa la visió que té de Montuïri

"El futur del poble està en les nostres mans"

A diferència d'anteriors converses que hem tengut amb gent molt major, la present entrevista segueix en certa manera un altre camí, unes altres tresques.

Ens trobam davant una persona jove a qui no li podem demanar una experiència del passat. Parlarem amb ella, per tant, del present i del futur, de les relacions humanes i altres temes que aniran sortint.

El que excel·leix a primera vista del nostre personatge –Francisca Bauçà Garcies– és la seva joventut i simpatia. A mesura que anam dialogant amb ella li descobrim a més una maduresa, cosa no estranya, ja que es dedica a l'ensenyament. El contacte diari amb els alumnes li dona un experiència que no tenen alguns majors.

Té una atracció per les coses senzilles i fàcilment assequibles. Gens complicada. Les seves respostes i opinions són fluïdes. Ens arriben convincents. Molt humana.

Filla de Francesc Bauçà (qui morí jove), un abastador que es distingí per la seva serietat en els tractes, i d'Antònia Garcies.

Va néixer a Montuïri, es casà el 3 d'octubre de 1987 amb Benet Campins Rioja, nascut al Rafal (Palma), si bé se sent montuïrer cent per cent. Tenen un nin i una nina de 5 i 2 anys respectivament.

Després de Ca ses Monges, va anar sempre a les Escoles, passant llavors a l'Institut Ramon Llull. Des d'aquest centre, al Magisteri. Obtingué el títol de mestra l'any 1986. Actualment està impartint classes al Canyar de Manacor.

Ens instal·lam a ca seva dins una habitació espaiosa i decorada amb gust, sense recarregaments inútils. Prop de nosaltres, que estam asseguts al costat d'una taula, una artística foganya on un foc viu, alegre l'ambient. L'horabaixa cau ràpidament.

– Digueu, Francisca: et sents realitzada? Estàs satisfeta de la teva professió?

– Rotundament, sí. Em sent realitzada i molt contenta amb la meua professió i la feina que estic fent.

– On et sents millor, a un poble o a Ciutat?

– Sens dubte em sent millor a un poble. Aquí i a qualsevol poble, tots es coneixen. Les relacions amb la gent són més cordials, manco convencionals, on l'amistat i la franquesa estan sempre presents.

– Tria: teatre, cinema, literatura, música, pintura...

– Pots posar per aquest ordre: cinema i literatura, a parts iguals música. Després, teatre i pintura.

– Podries senyalar alguns realitzadors de cinema que meresquin la teva aprovació entusiasta?

– N'anomenaré dos: Spielberg i Almodovar.

– Per on van les teves preferències musicals?

– M'encanten la veu i composicions de Nino Bravo, els Whitney Aouston i el Roc Català. En teatre, el grup de Bunyola i els Capsigranys de Manacor. En pintura, Van Gogh, Picasso, Miró i Zezanne.

– Passem a la literatura. Quin és el darrer llibre que has llegit?

– "La Salvage" d'Isabel Clara Simó i les "Rondalles Mallorquines" de Mossèn Alcover, aprofitant els 100 anys de la seva publicació: són encantadores. Fruesc en extrem també amb Manuel de Pedrolo i Carme Riera.

– Podries anomenar-nos un heroi que admiris, de l'època moderna?

– En Gandhi; no és suficientment admirat.

– El fet, la vivència, l'experiència, el que vulguis dir, que hagi deixat en tu una petjada imborrable?

– L'esdeveniment més important i que record amb més sentiment és el naixement dels meus fills.

– Quin és el lema que procures tenir sempre present?

– Esser feliç i fer feliços els qui m'enrevolten.

– Quina qualitat és la que aprecies o admires més de les persones?

– La sinceritat, la tolerància i el respecte mutu.

– Tenint en compte les dues darres preguntes: quina idea tens de la felicitat?

Està un moment a contestar i ho fa pausadament com si recitàs un poema conegut.

– La felicitat... és estar bé amb tu mateixa i amb les persones que t'enrevolten. Tenir una pau interior, contemplar i viure el benestar de la societat i desitjar el mateix per a tots els pobles de la terra.

– Amb quin motiu disculparies una mentida?

– Sempre que servís per mitigar la pena o el dolor d'algú.

– Quina és la teva característica més acusada?

– Som un poc desordenada; ho reconec.

– Ets optimista; vius amb il·lusió?

– No voldria que semblàs que oblid els problemes que atormeten el nostre món, però sí, som optimista.

– T'agrada viatjar? Si és afirmatiu,

anomena alguns països visitats?

– Sí. Mira, he visitat França i Itàlia, Andalusia, Castella, Països Basc, Catalunya i altres regions espanyoles.

– Abunda la gent bona dins el món?

– No ho dubtis, hi ha més gent bona del que ens feim comptes. Influenciats o arrossegats pels nostres assumptes o problemes particulars, no la sabem veure.

– Quina importància tenen els doblers?

– Els doblers...

Es retura un moment i continua.

–... Hem nascut i vivim dins un món, dins un sistema, en el qual són imprescindibles. Però arriba un moment en què amb ells no es possible solucionar els problemes que a vegades es presenten, sien personals o a nivell internacional. Aquí hi juga un paper molt important la bona voluntat, els nostres sentiments.

– Una o més revistes del teu gust?

– La meua feina i la família m'absorbeixen; tenc poc temps per a la lectura. Llegesc, és de necessitat, les revistes tècniques relacionades amb la meua professió i també m'agraden "El Semanal", el "Puput Xerrador" de l'escola, i no em perd **Bona Pau**.

– Com veus el futur a nivell mundial?

– Quan veim els conflictes de l'ex-Jugoslàvia, la situació dels països africans i d'Amèrica del Sud, entre d'altres, hi ha per deixar-se dur pel desànim, però m'enveeix l'optimisme quan, degut a la meua professió, veig com puguen i pensen les generacions noves i em sent animada.

– Una pregunta que ens havia quedat penjada: La prosa o la poesia?

– Especialment la prosa.

– Com s'ho poden passar bé a un poble petit?

– S'ho poden passar divinament. Mira: en les festes patronals i altres; amb les festes de carrer, que si no hi són les poden crear, en les tertúlies entre les amistats, organitzant algun sopar, també jugant a truc...

– Anem pel truc. Sabem que juntament amb algunes amigues formau part d'un campionat. Quan aprenegueres a jugar-lo? És un joc interessant?

"A Montuïri manca més gent que es dediqui desinteressadament a fer poble"

La pregunta li fa molta gràcia. Riu.

– Fa temps, quan estudiava Magisteri vaig aprendre el truc. En quan a si és interessant, jo diria que sí. Per un motiu important: tractes i et fons amb la gent del poble. És un fet, una experiència a tenir en compte.

– L'espai s'acaba; continuem. Quin consell donaries als teus fills?

– Exactament, entre altres, el que don als meus alumnes. Molt senzill: No facis als altres el que no vulguis per a tu.

– Què penses de la degradació a què estam sotmetent el nostre planeta?

– Efectivament, estam degradant el nostre ambient d'un mode alarmant. Desig que la gent, nosaltres, tots, ens anem conscienciant ràpidament i tractem amb més respecte la natura. Els nins ja han comprès el problema i actuen en conseqüència. En aquest aspecte també estic animada.

– Què ens fa falta al nostre poble?

Quan na Francisca respon ho fa amb un to de veu greu i conscient.

– Jo diria que el que hi manca és que hi hagi més gent que es dediqui desinteressadament a fer poble. Per exemple que ens integrem, recolzem i ajudem entitats culturals, com són el Patronat de la Música, "S'Esbart des Pla", el nou grup

"S'Ortiga", el Cor Parroquial, que visitem amb més freqüència la biblioteca. També és molt important que ajudem l'Església... i que assistiguem massivament, en comú, a funcions de cinema i teatre si tenim possibilitat. Tot això és molt important.

– Quina festa del poble és la que més t'agrada?

– Sant Bartomeu! És única!

– Montuïri, avui. Digueu per favor unes paraules dirigides al poble.

Na Francisca mira uns moments per damunt nosaltres, cercant al parèixer les paraules més apropiades.

– Montuïri avui... Altres persones són més apropiades que jo per opinar. Però consider que ens hauríem de revitalitzar. No moure'ns tant per les coses materials. Per què, per exemple, no ens hem de disfressar pel gust de disfressar-nos, pel gust de fer art? Des d'aquí voldria animar el nostre poble a que ens féssim fugir la peresa. Hi ha per fer feina. Uns moments abans he anomenat llocs, entitats, institucions on podem ajudar i desenvolupar activitats per a bé del poble. Per últim dir, expressar que estimo molt el meu poble i que som optimista en quan al seu (el nostre) futur. Però aquest futur està en les nostres mans.

Així pensa i sent una dona jove del nostre poble. Ens atreviríem a dir, amb una tendència a idealitzar les coses, però que està amb els peus en terra ben plantats i proveïda també d'una gran sensibilitat.

Miquel Martorell Arbona

Hamburgueseria Pub Es Dau

Avda. Es Dau

Montuïri

De jove a jove

Apol·lònia Rigo Bennassar, estudianta universitària de geologia

"El coneixement que té la gent de la geologia és erroni"

Qualsevol estudiant sap que a cada universitat les carreres que es poden estudiar són limitades; per això a vegades és necessari anar-se'n a fora. Molts són els joves montuïrers que ho han fet així. Un d'ells és n'Apol·lònia Rigo Bennassar, de denou anys.

Quan va haver acabat COU a Lluçmajor es va veure amb un gran ventall de possibilitats per estudiar. Ella sempre s'ha interessat més per les ciències que per les lletres. Ja en el batxiller trià aquesta opció. Entre les carreres que més il·lusió li feia estudiar hi havia odontologia, psiquiatria... però finalment i després d'un llarg procés de recaptació d'informació i reflexió, es va decidir per estudiar geologia a la Universitat Central de Barcelona.

N'Apol·lònia és conscient de les limitades sortides professionals d'una carrera d'aquestes característiques a un lloc com són les Illes Balears. Així i tot ho fa amb molta il·lusió i dedicació.

Però, coneguem un poc més d'aquesta ciència tan interessant i també de la vida dels nostres estudiants a fora.

- Quina és la raó per la qual estudies Geologia?

- En vaig estudiar a primer de BUP, però la veritat és que no m'agradà gaire.

Trob que influeix molt el professor que imparteix l'assignatura. Després a COU també la vaig fer i la vaig fer per no triar física, ja que no m'agradava gens. A COU vaig tenir un professor molt bo que ha estat la persona que ha fet que m'agradi la geologia. Per altra banda també era una assignatura que m'anava bastant bé, però la raó fonamental del perquè estudiï geologia és per tant molt com m'agradà a COU.

- Què et va impulsar a fer-ho?

- En principi estava bastant poc informada; llavors un professor de biologia de l'institut m'anà portant informació, però el que m'ha passat és que la informació que tenia era del pla antic. Llavors es passà al pla nou, i ha resultat que hi ha bastant diferència. Actualment exigeixen un nivell de física i matemàtiques superior al d'abans.

- Per què no ens expliques un poc més què és i en què consisteix la geologia?

- El coneixement que té la gent de la geologia és erroni. En general es pensa que geologia és la ciència que estudia les pedres; però això només és una petita part de la geologia. Aquesta ciència es cuida de l'estudi dels moviments de la Terra, de la composició de la Terra i de

l'estructura d'aquesta, en general.

- I quines sortides té a nivell professional un llicenciat en geologia, aquí a Mallorca?

- A Mallorca són molt limitades. Et pots dedicar a l'ensenyament; també pots fer feina a una empresa de construcció, a una pedrera, però és molt difícil, ja que les empreses que precisen geòlegs són grans empreses de construcció i aquí n'hi ha molt poques. Llavors també pots col·laborar amb institucions ecologistes tipus GOB, Greempeece, però això és de caire més voluntari que professional; per cert que és un dels

INÉS

Artesania en flors naturals i seques

Comunions - Noces - Rams
Decoració d'església i restaurants
en flors naturals

Recordatoris - Flor seca
Punts de llibres - Angelets
Encàrrecs amb antelació

Carrer Palma, 61

• Horabaixes

• 07230 Montuïri

meus objectius. Dedicar-me a l'ensenyament, m'agradaria, però trob que és una feina molt monòtona el limitar-te a donar el mateix tema cada any; crec que ha de ser una mica avorrit.

- Què tal la vida per Barcelona, les amistats, la convivència amb altra gent...?

- Molt bé. A la facultat he fet molt bons amics, de tant en tant sortim. El que no m'agrada gaire és estar a la residència, no pots tenir gens de vida privada. Hi ha moments que necessites estar tota sola per estudiar i tenir un lloc propi. A més, et controlen molt, els vespres no pots sortir de tard, etc. Això sí, per a una persona d'allà, que els cap de setmana se'n va al seu poble, sí que està bé. L'any que ve crec que me n'aniré a viure a un pis amb un parell d'amigues; més que res per tenir l'intimidat i la tranquil·litat necessàries per estudiar bé.

- I a part d'estudiar, que més feis? Una ciutat com Barcelona ofereix moltes alternatives culturals per al temps d'oci.

- Com tothom es pot imaginar, el temps d'oci és molt limitat. Quan més sortim és quan no tenim exàmens i anam al cinema, que a mi m'agrada molt, o al teatre. Ara hem d'anar un dia a l'òpera, ja que em fa molta il·lusió. Però d'ençà de Nadal no he sortit cap dia per mor dels exàmens. Ara tornarem començar a fer alguna cosa.

- Què més enyores quan ets per allà, Apol·lònia?

- He fet molt bons amics per allà, com t'he dit, i estic molt bé, però duc la imatge de Montuïri dins el cap, sempre. També fa molta falta el suport de la família, que et diu que t'anirà bé i que et donen tranquil·litat. Els amics, els enyores molt, i el poble en general. El fet millor és pensar que en acabar els exàmens tornaràs, o per Nadal o per Pasqua.

- Quin consell donaries tu, Apol·lònia, a aquests joves que enguany han de començar una carrera universitària?

- No ho sé. El que he pogut notar jo és que el bot d'estudiar aquí o a un institut a fer-ho a la Universitat és molt gran i voldria dir-los que no es desanimin si al principi no les va molt bé, i sobretot en tenir els primers exàmens: s'ha de confiar en què no t'aniran gaire bé, i és perquè no t'has acabat d'adaptar, tot és nou, és un sistema diferent... també les classes són molt més nombroses que a l'institut. Tot és diferent.

- T'esperaves que la universitat i la geologia més en concret serien així com les has trobades?

- No. Com t'he dit, tot canvia molt. L'ambient, els amics... I pel que fa a la geologia no em pensava que fos així. De totes maneres enguany és el primer any i encara és un poc prest per jutjar. És molt més teòrica del què em pensava. T'exigeixen un nivell molt alt de matemàtiques i de física i això ha fet que dubti de les aplicacions en el món de la geologia, de les matemàtiques i física que estudiï. Segurament hi són, però, sincerament, crec que és una mica exhaustiu. De fet et diré que hi ha hagut pocs que he dubtat de si hauré fet una bona elecció triant geologia, ja que les coses no han estat tal i com les esperava. I per mor d'això voldria aprofitar per donar les gràcies a aquells que més m'han ajudat donant-me ànims i consells quan els he hagut de menester.

A l'acomiadament, voldria desitjar a n'Apol·lònia molta sort per aquests exàmens que ha fet i pels que farà pel juny.

I per altra banda cal afegir que és molt important la informació a l'hora de triar distintes alternatives d'estudi, ja que una mala elecció pot fer perdre un any a l'estudiant, cosa que passa sovint; però millor si s'evita.

Antoni Mesquida Llinàs

Llibres rebuts

Durant els dos darrers mesos hem rebut a la nostra redacció els següents volums:

L'armament i la defensa de la Mallorca medieval

Un llibre elaborat per Antoni Ignasi Alomar i Canyelles el qual conté un estudi rigorós i seriós sobre el ric i complex armament emprat pels nostres avantpassats durant els segles XIV i XV.

Mercat turístic balear

D'Antoni Sastre. Una aportació al coneixement del sector turístic de les Illes Balears esmentant les causes dels canvis que s'han produït al llarg dels darrers anys.

El desenvolupament turístic a la Mediterrània durant el segle XX

Un resum de les XIII Jornades d'Estudis Històrics Locals organitzades sota els auspicis de l'Institut d'Estudis Balearics, les quals tenien per objectiu l'estudi del turisme.

La literatura infantil i la construcció d'Europa

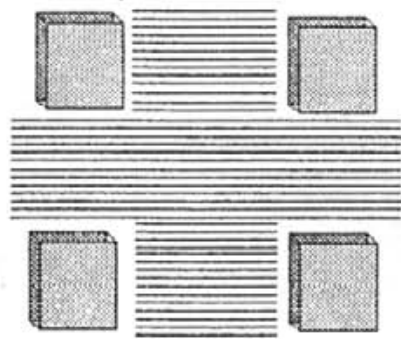
Reuneix les ponències de les IV Jornades sobre aquest tema celebrades amb l'objectiu de consolidar la imatge de la nostra literatura infantil dins l'àmbit cultural europeu.

Societats, ideologies i moviments socials

Conté un conjunt de treballs de recerca sobre quatre aspectes: Maurisme, Premsa, nacionalisme i intel·lectuals, Moviment associatiu i Migracions. El completa una interessant miscel·lània.

Llibres editats per l'Institut d'Estudis Balearics del Govern Balear. Conselleria de Cultura, Educació i Esports.

O. Arbona

**El mateix equip metge,
tots els divendres, de 6 a 8**

CENTRE MÈDIC PSICOLÒGIC

**Telf. 65 56 91
Davant l'església de Porreres**

**Certificats
de
conduir
i d'armes**

SA RUA '96

Les 8 carrosses,
una mostra de lluïment

Premiades:

- 1er - S'eixam d'abelles
- 2er - Na Marinera
- 3er - Saló de l'Oest

SA RUA '96

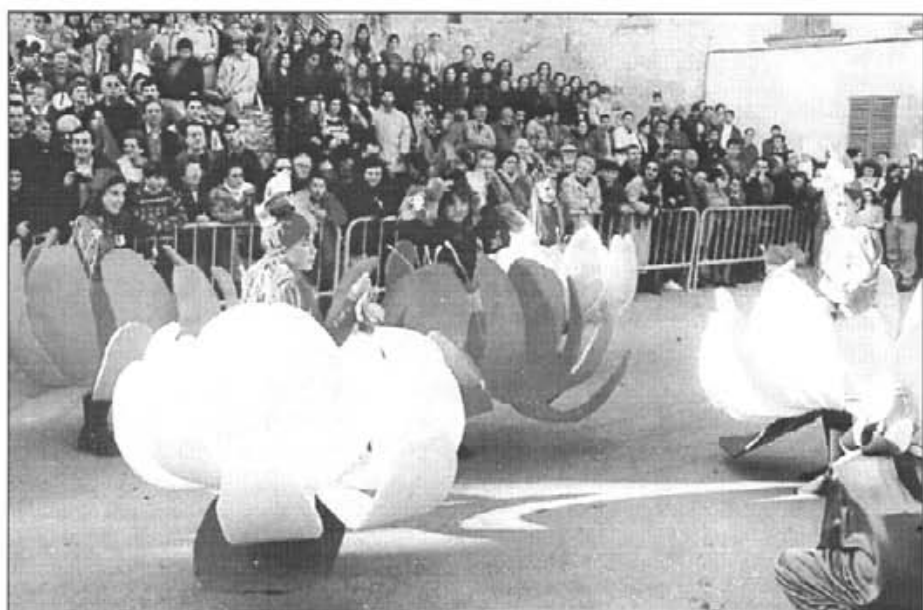
Les 14 comparses donaren vistositat a la festa:

Premiades:

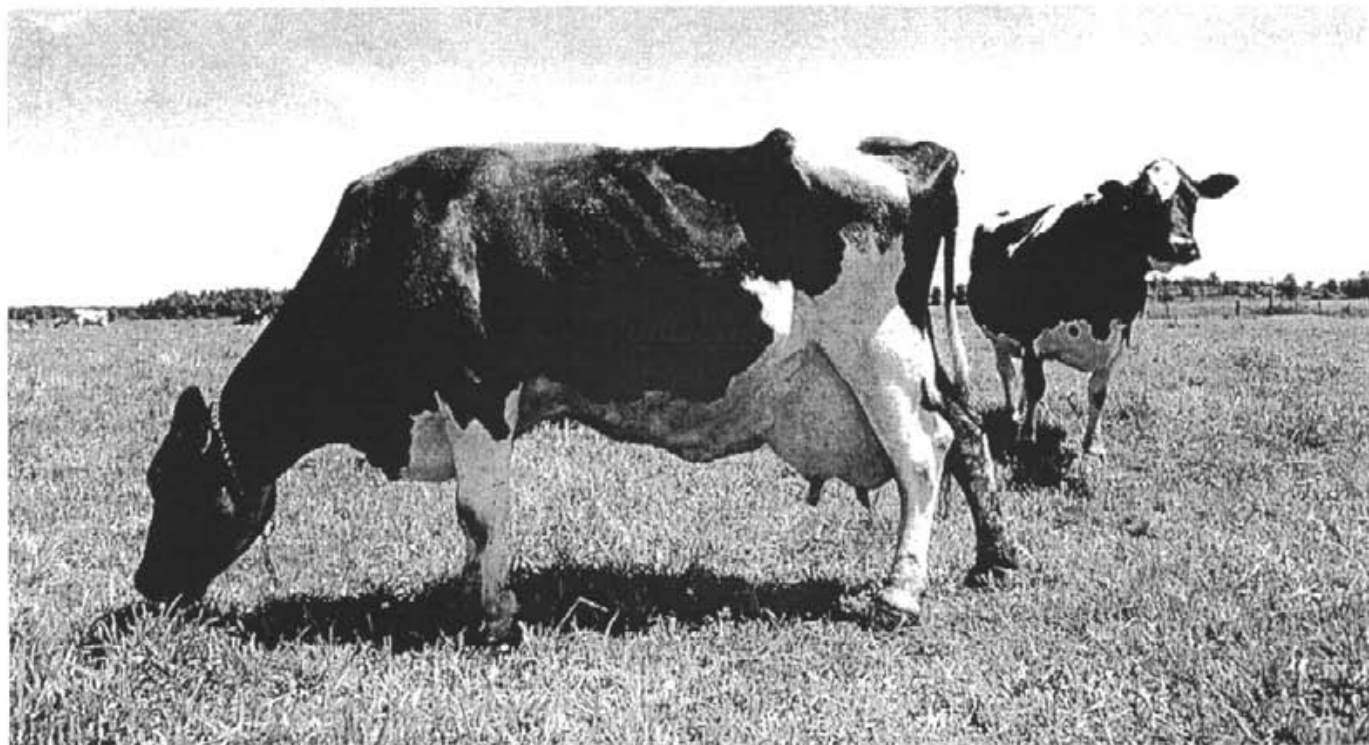
1º - "Nenúfars

2º - Gafes d'estendre

3º - Soldadets de joguinya

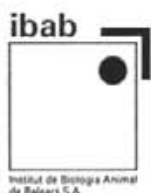

Llet de les Balears

Una garantia de Qualitat **Beu-ne sempre**

És nostra, de les millors vaques d'Europa. Compleix els més estrictes controls sanitaris. Contribuiràs amb **MOLT BON GUST** al sosteniment de la nostra **AGRICULTURA, RAMADERIA I MEDI NATURAL.**

Institut de Biologia Animal
de Balears S.A.

GOVERN BALEAR
Conselleria d'Agricultura i Pesca

AGAMA • LLET MALLORQUINA • PALMA CREM • LLET PIRIS • COINGA • DOLIGA

De la Cendra a la Glòria - II

El Dijous i el Divendres Sant

La fira setmanal que aleshores se celebra en dimarts, es presenta amb la maina pròpia del temps: bels d'anyells immaculats eixorden la plaça; les madones de les possessions veïnes, ben asseguetes en el seu trast, ofereixen, damunt la blancor del fil de drap, ruades fogasses i pans de brossat, com també caixons d'ous frescs i grossos per fer la pasta més fina i groga.

EL DIJOURS SANT

Arribam al Dijous Sant, diada plena de pietat i devoció. Canten l'ofici grandiet, presidit pel Magnífic Ajuntament i molts hi van nets i mudats per sortir de la Parròquia. Feta la processó litúrgica de la diada, deixen el Sagrament dins una preciosa urna del s. XVII, i una guàrdia d'honor de quatre "Centurions" que es relleven a les ordres d'un president, li fan vetla nit i dia.

La Casa Santa sembla una flamarada de llum i un verger de flors esbadellades entre els muixells daurats d'ombrívols brulls. Ròssecs suaus de sedes honestes, quan passen les madones amb ses filles per adorar el Santíssim, deixen un rastre de pietat. Homes pensatius i joves seriosos semblen patriarques de les nostres tradicions amb rebrols de fe novella.

Arriben dejorn els foravilers per enllestir-se i no fer tard a la funció del vespre.

EL "FAS"

El al-lots, com ho feren a la tarda del Dimecres Sant, repeteixen l'escandalera del "fas". Durant la salmòdia del cor parroquial tótt és un sortir i entrar a l'església per veure quantes candeles romanen enceses en el tenebrari de ran l'altar major. Mentrestant a defora piquen tot quan poden amb la cabota de les coes de fas finalment esporgades sobre la terra del "fossar", obrint clots amples, i no queden contents fins que arriben al fons de qualque vas, descobrint el ossos sagrats de l'antic cementeri. Net ja de candeles el tenebrari, entra l'al-lotea descaradament i amb cops de fassos, roncadors i matraques armen un avalot del tot escandalós.

A la nit, l'església sembla una casera de nou eixam. La gent ompl les capelles

quan surt de la sacristia el tradicional Apostolat. El formen dotze homes ja granats, de famílies de bon arrelam cristià; vesteixen túnica de colors, esclavina i faixa i, asseguts en el Presbiteri, reben devotament de mans del Rector, el litúrgic lavatori de peus.

ELS APÒSTOLS

Aquest Apostolat és una institució molt estimada en el poble, està vinculada a ls mateixes famílies, passa la dignitat d'Apòstol d'hereu a hereu, i quan moren, els amortallen amb l'hàbit propi, palma martirial en la mà i descalçats.

Acabat el lavatori, el quaresmer els fa un bon sermó, recordant les circumstàncies d'aquella nit d'amor, i acte seguit s'organitza la magna processó. Tot el poble, arrengrerat devotament, acompanya la venerada imatge del Crucifici de la capella de Passió; resa i escolta les marxes funeràries que surten ploroses de la música del poble i els dotze Apòstols amb els cinc "Centurions" fan guàrdia d'honor al Redemptor del Món.

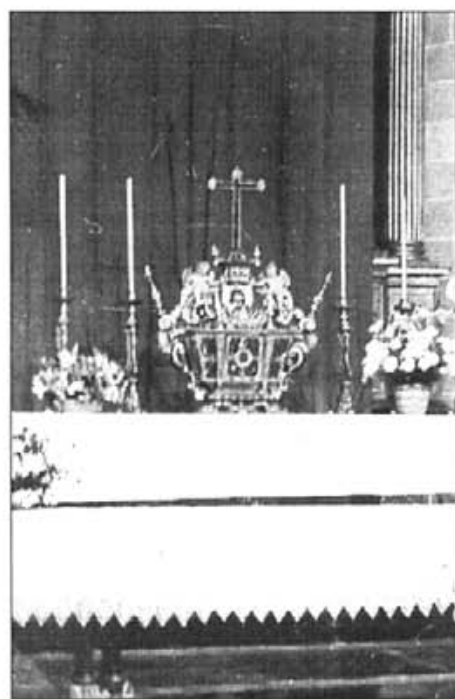
De retorn comença la vetla sagrada de la nit sacerdotal, que es colofona a la primera clariana, amb llarg sermó de la Passió de nostre Senyor Jesucrist. I es torna omplir l'església de devots penitents. No gaire més tard surten els Ministres de l'altar, fan l'adoració litúrgica del Santeristet i el Rector sumeix l'Hòstia del Monument.

L'ANYELL PASQUAL

Els fidels es retiren a ca seva, preparen i disposen tot el necessari per tantes feines com els esperen, sobretot a les dones que, aquests dos dies que falten per Pasqua, converteixen el fogar en una verdadera pastisseria.

Els caps de casa procuren tenir disposat l'anyell pasqual que les dones trosseggen i preparen amb les espècies adients per farcir, una volta esmotlada la pasta, les saboroses panades, i una vegada llesates, es posen en els crespells i rubiols, que les més joves confiten amb la finor de ses tendres i manyoses mans.

Per l'església una forta animació anima els escolans i escolanets per decantar la Casa Santa i disposar el tràgic Calvari

Tabernacle de la Casa Santa de Montuïri on el Dijous Sant hi roman el Cos de Crist

per a la funció del vespre, no oblidant el tenebrari, puis els al-lots han de repetir el "fas" treullós dels dos dies passats.

EL DAVALLAMENT

El vespre, una volta sopats, el poble de bell nou ompl l'església endolada amb tenda morada. En el Presbiteri una ampla escalonada de sis graons pintats d'un verd obscur, puja al patíbul de la creu on hi està enclavada una imatge de braços flexibles. Quatre banquetes funeràries il·luminen el temple; quan surt el predicador sense roquet, amb capa llarga i estola morada, imposa un silenci reverent. No fa gaire que predica quan compareixen dos sacerdots revestits de sols camis i cingol, amb bacina i martell, puguen respectuosos els sis graons i esperen les ordres del Quaresmer que, amb parsimònia i verb patètic, va dient lo que han de fer. Els dos sacerdots, amb la reverència amb què ho feren Josep d'Arimatea i Nicodemus, van realitzant un *davallament* al viu i presenten el Fill mort a la Mare Dolorosa. El poble se sent emocionat i amb respecte compassiu s'ordena la Processó, molt consemblant a la del Dijous Sant; i a la tornada, amb un sermó de la Soledat de Maria, se clou la litúrgia penitencial de Setmana Santa.

(Conclourà)

Josep Verd Palou M. SS. CC.

Un inventari del segle XVII i el mal estat de l'església

UN INVENTARI DEL SEGLE XVII

Les propietats i bens de les institucions sofreixen de tant en tant un recompte i descripció, és el que s'anomena inventari i que se sol fer, com hem dit, periòdicament o per raons de canvi dels que governen fins aleshores.

El document següent és un inventari dels bens de la nostra universitat de finals del segle XVII.

Evidentment té una importància relativa com és la de conèixer una sèrie d'utensilis de l'època convenientment descrits i també la munició que es guardava a la casa de la vila, la qual cosa ens demostra que la defensa corria a càrrec dels veïnats.

Die 13 Juny 1677

Lo dit die mes i any em fonch manat i requirit a mi Pere Morla notari i escrivà Reial i Universal de la present vila per los honors Rafel Mas de la Creu, Antoni Miralles "Masroig", Pere Joan Ribes i Bernat Nicolau olim jurats tocas acte de com entregaven les monitions de respecte tenien entregades per sos antecessors i totes les robas que lo present any han comprades i paraments de casa dels aposentados han fets nous en la casa de nostra universitat el qual acte a dita requisicio jo dit Morla notari i escrivà predit he tocat i fet lo entrego en lo modo i forma següent.

Primo un llit de camp de redortes pilars i capsalera ab dos matelasos un de llista i altre blanch.

Item altre llit camp, pilars, capsalera i ses redortes sens posar.

Item altre llit de forma de llit de corde ab posts de poll i dos marfegas noves i un matelas de drap, de vaumes nou.

Item dos flasades noves blanques.

Item una caixa de sepi usada ab son pany i clau, dins de la qual se ha trobat lo següent:

Primo sis coxins, dos grosos ab ses coxineras de tele basta i altres dos grosos sens coxineras i los altres petits ab ses coxineras axibe de tela basta nous.

Item un llenzol usat de brinet de Genova.

Item dos llensols de brinet de casa usats

Item tres llensols de bri i estopa usats.

Item unes tovalles de taula obrades cordonades usades.

item dos tovalloles de axugar mans usades.

Item una paella de aram gran nova.

Item ferros, dos llumers, graellas, molles i giradora tot nou.

item sis cadires de repos usades ab cuiros negres.

Item dos bufets de sepi nous i un gros i un petit.

Monitions

Polvoras

Total dues quarteres tres arroves dues lliures

Bales

Total quatre quarteres dues arroves divuit lliures

Item dos quintars de metxa sens pesar

Item una taleca de pedras fogueras

Testis Francesc Miralles i Cosme Lledó.

EL MAL ESTAT DE L'ESGLÉSIA

Dia 6 de juliol de 1687 el reunit el Consell ordinari de la vila de Montuïri, s'exposa que l'Església parroquial és troba en molt mal estat, es proposa que es faci una captació entre els montuïrers per tal d'aconseguir l'ajuda econòmica necessària per fer les reformes o segons com anàs la recaudació fer-la nova degut al seu mal estat.

No sabem, per ara, el resultat d'aquesta captació, però si sabem que dia 23 de març de l'any següent es torna parlà entre altres qüestions al consell de la vila d'acabar l'església i es tractava de trobar diners per fer-ho així.

El que concixem de l'època sobre la nostra església és el següent: l'any 1698 s'inicià la construcció de la capella del Roser també a expenses d'un carrer que comunicava els actuals carrers de Sa Quintana amb el d'en Vanrell i que l'any 1738 el Bisbe Benet Pañales visità la parròquia i en vista de l'estat en què es trobava la teulada de l'església ordenà al rector Gabriel Ramonell que l'adobàs convenientment. Per tant, d'aquesta època és la construcció de les voltes de les capelles i també la unió entre els dos edificis (l'església vella amb la nova).

El document de la reunió del Consell a l'any 1687 és el següent:

Die 6 Juliol 1687

Congregats i ajustats en la sala i escrivania de la present vila de Muntuyri lloch acostumat tenir y celebrar consell

los honors Rephel Miralles, Joan Mas, Bartomeu Gallard y Bartomeu Ferrando jurats los quals mitjensant situacions an fets ajustar al honors Joan Mas, Bartomeu Gallard, Bartomeu Ferrando, Gabriel Antich, Pau Nicolau, Llorens Ribes, Pere Gomila teixidor, Bartomeu Company Prunes consellers naturals i los honors Bernat Nicolau batle reial, Gabriel Serra, Antoni Miralles "Xina", Antoni Miralles "Masroig", Miquel Socies de Tagament major, Bartomeu Ribes i Antoni Socies d'Onofre consellers extraordinaris. Lo qual fonch proposat per lo honor Rephel Miralles per si i los demes jurats dient molt honor i savi consell lo perque haviam fet ajustar a tots V.M. es que si tenen gust que sa fassa una acapta general per afecta de adobar o fer la Isglesia per quant esta molt parillosa V.Ms. diran son vot y parer.

E apres discorreguts los vots y pares de uns y altres nemine discrepante se ha resolt que sa fassa acapta per dit affecta per los jurats corrents y per altres persones a conegude de los dits jurats y feta dita acapta que se torni citar consell y despres se resoldra si se haura de adobar o fer nove la dita isglesia que es.

Testis Bartomeu Mas "Cuca" i Pau Pocovi.

El posterior de dia 23 de març de 1688 -del qual n'hem extret la introducció preliminar i altre qüestions que es tractaren- s'exposava de la següent forma:

...es nessessari acabar la isglesia de la present vila y que per dit effecta se elegeschan algunas idoneas perçonas en administradores de dita obra.

E apres discorreguts los vots y parers de V.Ms. e altres han resolt nemine discrepante que en respecta de la obre de la isglesia sian administradors lo senyor Rector qui vuy es i per temps sara juntament ab los señors jurats qui vuy son y per temps saran juntament ab lo Dr. en medicina Juan Mas, Arnau Vanrell, Miquel Socies major dit de Tagament, Antoni Socies de Honofre, lo honor Bernat Nicolau batle reial lo present any conjuntim et nom divisim y que la dita obre sia feta fins sia acabade de almoynas dels particulars de la present vila... Testis Pere Mora y Sebastià Bujosa

Guillem Mas Miralles

La casa de la vila: de la vella a la nova

Feia molts d'anys que es parlava d'edificar una nova casa de la vila a Montuïri. Ja en el segle passat diferents batles exposaren el tema en els plens municipals adduint la necessitat imperiosa de construir-ne una de nova, ja que a més de ser un edifici quasi en ruïnes datava de la primeria del segle passat i reunia poques condicions per allotjar unes dependències municipals que de cada dia havien de ser més funcionals i adaptades al temps actual.

Es pot dir que feia 70 ò 80 anys que el tema era tractat per un o altre Ajuntament i en alguns, quan semblava que la cosa ja era definitiva, sorgien inconvenients, sobretot d'indole econòmic i es depassava el tema. I així, any rera any, arribam al temps en què va ocupar la batlia de Montuïri Gaspar Oliver Barceló. Havia estat nomenat batle el 9 de juny de 1959 i la idea d'edificar una nova casa de la vila poc a poc anà prenent força dins ell, des d'aquest moment.

En va parlar a diferents sessions plenàries de l'Ajuntament fins que obtingué el recolzament de tots els regidors i albirà que podria obtenir substancials ajudes econòmiques tant de la Diputació Provincial com del mateix Governador Civil.

Es comanaren el plànols a l'arquitecte i en el ple del 17 de maig de 1966 l'Ajuntament, en sessió plenària, els aprovava. El pressupost total de l'edificació fou xifrat en 1.967.000 pessetes i entre totes les plantes havia de tenir una superfície de 650 metres quadrats. La plaça se situaria en el mateix lloc on hi havia l'edifici antic i el nou s'endarreria dins el corral que hi havia a la part posterior, conegut per tothom com la carnisseria. La plaça, quasi quadrada, seria de 18 metres de cada costat.

La subhasta de les obres fou anunciada pel setembre d'aquell mateix any i l'octubre ja foren adjudicades al contractista Antoni Verger Payeras per 1.624.500 pessetes.

El 2 de febrer de 1967 començà a esbucar-se el vell edifici. El termini de les obres era per un any. Mentrestant les dependències de l'Ajuntament i les del jutjat de pau s'instal·laren a un dels habitatges de l'Escola Pública. I allà també fou traslladat l'arxiu municipal.

Foto històrica: antiga casa de la vila poc temps abans de ser esbucada

Així romangué l'Ajuntament, algun temps després de la inauguració

El poble esperava que es fes una festa "sonada" en col·locar la primera pedra, però no es féu res. Es va diferir aquesta celebració per al dia de la inauguració. El contractista no va necessitar un any, ja que pràcticament pel desembre d'aquell 1967 es pot dir que l'edifici estava totalment acabat. Tant és així que la inauguració en un principi s'havia assignada per al 17 de desembre, aquesta no es féu fins el 14 de gener de 1968.

No cal dir que no s'hagué de demanar l'aportació econòmica del poble, ja que el batle Gaspar Oliver va saber recórrer totes les instàncies perquè fos així. L'excusa

que es donà de l'ajornament de la inauguració fou degut que a la primera data no podien venir les autoritats provincials.

La festa grossa que es féu a la inauguració fou recordada molt de temps. De Ciutat, com s'esperava, acudiren les autoritats provincials. Hi hagué missa solemne. Monsenyor Honorat Ribas la beneí. A la casa de la vila es va descobrir una làpida commemorativa. El batle fou condecorat amb la Creu de l'Ordre de Cisneros. El poble participà d'un bon refresc i les autoritats, d'un bon dinar en el Puig de Sant Miquel.

O. Arbona

Orquidea

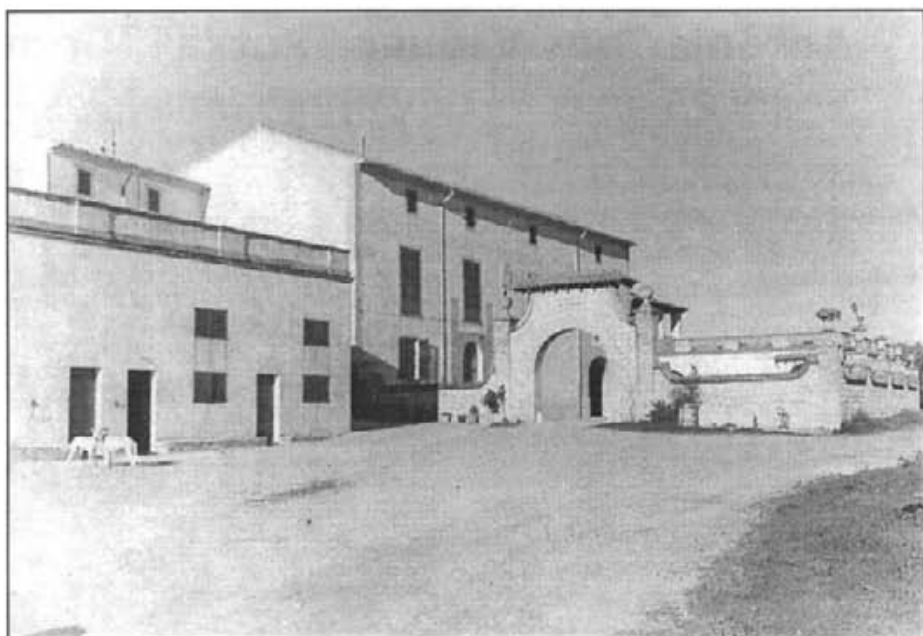
Perlas
Orquidea®

El porc negre

Arran de dos articles publicats a **Bona Pau**, un referent al berenar de matances i el darrer (publicat el mes passat), a les beneïdes de Sant Antoni, em satisfé molt una bona persona quan em féu saber que li havien agradat molt i m'animà a què seguis escrivint. Però es donà el cas que en el meu darrer escrit titulat "La pagesia i Sant Antoni" escrivia que a les imatges i estampes de Sant Antoni, a totes hi ha un porcell, però no precisava que fos negre i em digué que gaudiria si a la meua manera escrigués un tema sobre el porc negre, ja que el de Sant Antoni ho és.

Com que vaig estar molt content que a aquest lector li agradassin els meus modestos escrits, i essent el meu desig el de complaure'l ara que el porc negre està en auge, encara que no sia entès ni bon porquer, intentaré escriure –havent consultat abans persones enteses– el poc que sé i pens.

Des d'uns 35 anys enrera es pot dir que generalment els porcs que es criaven a la pagesia eren negres; després arribaren no sé d'on races de porcs blancs, pinsos

A les nostres possessions, com Son Company, i a cases particulars, altre temps s'hi engreixaven molts de porcs negres

composts, hormones, inseminació artificial, nous medicaments; s'instal·laren granges de gran cabuda de truges i porcs de gran producció i als pagesos no els quedà més remei que adaptar-se als avanços genètics i d'alimentació, i també criar porcs blancs, ja que els mercaders no volien comprar-ne de negres o els pagaven a preu baix, perquè el porc negre –deien– té molt de saïm i poca carn.

En conseqüència el porc negre autòcton de Mallorca ve estar en perill d'extinció; si no ha desaparegut ha estat gràcies que hi ha hagut pagesos que malgrat el preu baix l'han conservat. I el motiu de conservar-lo ha estat perquè és més rústic que el blanc, pastura més bé, és bon menjador de figues i molt aprofitador de coses que a vegades han de tirar, com són patates, tomàtiques, albercocs, fruites xerques i li agraden molt les verdesques, com remolatxes, cols, alfals i, segons em digué el manescal, com que està avesat a la climatologia d'aquí, té manco malalties a la pell, com la sarna, ronya, crosteres, paràsits, i degut a tota la seva rusticitat i alimentació, la seva carn és la millor per a fabricar sobrassada.

Sembla que des de fa uns quants d'anys el criar porc negre autòcton de Mallorca torna reprendre amb força. És que la seva carn per fabricar sobrassada és insuperable i el seu saïm fi i gustós, del qual, malgrat el colesterol, se n'empra per fregir, cuinar segons quins plats, elaborar pastissos i ensaimades.

La tornada a la cria del porc negre i

elaboració de sobrassada ha estat possible –segons em digué en Mateu Fiol– gràcies a la iniciativa del gerent de "Can Tià", una empresa dedicada a la comercialització d'embotit, el qual promogué una associació de criadors de porc negre i proposà i animà els fabricants d'embotits que elaborassin sobrassada d'aquesta tan bona raça de porcs mallorquins per així tornar recuperar el bon prestigi de la sobrassada de Mallorca que tan apreciada era temps passat. I certament s'ha aconseguit. Avui es ven a més del doble de preu que la clàssica, i té molta demanda.

Però per aconseguir aquests tan bons resultats es necessitava la col·laboració de la Conselleria d'Agricultura, la qual donà el vist i plau i suport, i s'aconseguí indicació geogràfica (no ha pogut esser denominació d'origen per mor del pebre i espècies, que són de fora), sempre que es reunesquin una sèrie de requisits, els quals a més d'altres són: els porcs han de tenir una edat de 12 mesos o més, no han de ser alimentats amb pinsos composts sinó que ho han de ser així com es fa a la pagesia, és a dir, en forma d'ordi, figues, verdures, fruites, etc. I perquè es faci així, un inspector de la Conselleria d'Agricultura sovint fa inspeccions.

Motiu de satisfacció és que una cosa tan mallorquina, de la pagesia, com és el porc negre, la seva sobrassada sia tan bona i de cada dia guanyi més prestigi. El nostre desig és que si ara és bona, que encara es faci i millor.

Sion Nicolau

Libreta d'Assegurances
Llar i Vida

**Perquè estiguin
ben segurs**

"la Caixa"
FUNDACIÓ CAIXA D'ESTUDIS I DOCUMENTS
DE BILBAO

Antònia Tous Vaquer "Putxa", Germana de la Caritat

Durant 25 anys fou superiora de la Casa de Família de Ciutat

La vida de les persones consagrades a Déu passa molt freqüentment desapercibuda per la gent del seu entorn, sobretot si no ha desenvolupat la seva activitat en el seu poble. És el cas d'Antònia Tous Vaquer "Putxa", una al·lota que va néixer a Montuïri el 1905 i quan es va trobar a la flor de la seva joventut –guapa i amatent– deixà el poble i se'n anà per seguir la vocació religiosa.

Durant la seva infància i adolescència a la vila era tenguuda per una persona que no destacava precisament per la seva "bulla", si bé a mesura que es feu grandeta era d'aquelles a qui li agradava molt anar per plaça i el carrer Major. No deixava aquells passeigs dels capvespres dels dissabtes i diumenges. Allà va conèixer, a més de les seves amigues, algun jove que la pretenia ben seriosament.

Però l'any 1930, quan tenia 25 anys, va deixar el nostre poble per ingressar en el noviciat de les Germanes de la Caritat. I posteriorment, cinc anys després, emetia els vots perpetus.

L'any 1936 fou destinada al Convent de Lluçmajor i allà es va dedicar a l'ensenyament, si bé un any després, el 1937, en plena guerra civil, novament fou traslladada a Palma, a la Clínica Naval (Clínica Penyaranda) ja com a superiora i infermera de quiròfans. Durant aquest període mai no va plànyer esforços per atendre els malalts, entre els quals cal assenyalar els qui va prestar als supervivents del creuer "Balears", enfonsat en aigües de la Mediterrània.

L'any 1945 va suposar per a ella un gran canvi: anà destinada a la Casa de Família de Ciutat com a superiora, on tanta i tan eficaç fou la seva tasca en aquesta residència, que es va demanar permís a Roma, una vegada haver acabat el termini com a superiora d'allà, perquè pogués ésser reelegida. I així fou com hi va romandre fins al 1969.

D'aquests 25 anys de responsabilitat en aquesta Casa de Família són nombrosíssims els fets que d'ella podríem ressenyar. Cal començar esmentant el deficient estat en què va trobar aquell edifici poc temps després d'haver-lo deixat com a presó de dones durant i algun temps després de la guerra civil. En un principi féu el servei de casa social, on hi eren en-

viades al·lotes que feien feina a Ciutat o altres que estudiaven "corte" i confecció, comptabilitat, magisteri... eren aquells primers temps en què la dona començava a integrar-se dins el món laboral.

Tot d'una que Sor Antònia pogué, començà a fer reformes a l'edifici, a millorar-lo perquè l'estada allà fos tan acollidora com fos possible. Aquella casa necessitava una gran reforma per fer-la habitable i la solució no era fàcil. Però com que la nova superiora no tan sols tenia contacte amb gent humil, sinó de tota classe social i fins i tot de les altes esferes, no deixava perdre ocasió per fer millores a la residència.

Capítol apart mereix el contacte, afecte i consideració en què era tenguuda per les joves allà encobeïdes. Va formar un taller de brodats on n'hi havia que s'hi guanyaven la vida. Tenia molt d'esment a les joves que ja tenien pretendent. Es preocupava d'unes i altres com si fos una vertadera mare. El seu consell equilibrat va fer molt de bé. No fou ni massa dura ni massa blana.

Bé es cuidava de saber amb qui anaven i qui eren ells! Fins i tot arribà a dir: "això són els meus gendres". Ajudava a les més necessitades perquè poguessin celebrar les noces com qualsevol altra al·lota. Arribà a demanar vestits de núvia a qui en tenia i ja havien servit per a les seves filles.

Amb el temps aconseguí comprar una casa a Randa perquè allà hi poguessin

anar a passar les vacances monges i recollides; casa que posteriorment es va vendre i que avui, una vegada reformada, és el Restaurant de Randa.

Deixada la Casa de Família, l'any 1969, fou traslladada a Sóller també com a superiora. I l'any 1972, la trobam a El Terreno, on exercia com a responsable del dispensari, fins a l'any 1976, any en què se la traslladà a Sencelles. Allà, ja setantina, era l'encarregada de rebre els visitants de la Venerable. I a Sencelles mateix, el 22 de gener de 1987, després de 63 anys de vida religiosa, "el Senyor rebé al Regne de la pau aquesta verge assenyada que va saber esperar l'Espòs amb la llàntia encesa i amb l'oli al setrill" (1).

D'ella encara n'és obligat reproduir les dues notes següents:

"Antònia Tous Vaquer era generosa amb una entrega total, sacrificada i que sempre va amagar el seu sacrifici. Era polivalent, i tant es dirigia a Madrid per sol·licitar subvencions, com es movia per terres mallorquines arrossegant amb la seva gràcia i simpatia a qui es posàs amb ella.

'No me mandeis la monjita', deia Rodríguez de Valcarcel, qui una vegada haver sortit de Governador Civil de Balears es traslladà a Madrid.

Era molt apreciada per la comunitat que l'acompanyava. Mitjançant la seva alegria i gràcia acceptaven molt de sacrifici. Quantes nits dormint en terra!" (2).

"Son Antònia era una dona prudent, assenyada, feïnera, servicial, ordenada, amable, amatent, simpàtica, tot això ho completava la seva caritat, cordialitat, el do del bon consell, l'esperit apostòlic. Tot això feia de Sor Antònia una religiosa amb molta capacitat per atendre la gent, escoltar, encoratjar i aconsellar les joves que se li acostaven...

La seva vida estava amarada de l'esperit de pregària, l'amor a l'Eucaristia, l'assiduitat a la lectura de la Paraula de Déu i un gran amor a l'Església" (3).

O. Arbona

(1) Dades ofertes per Francisca Verger (De cas Secretari).

(2) D'un escrit anònim.

(3) Del B.O. del Bisbat de Mallorca, març de 1987.

"Sa Nostra" opera per tot el territori balear

169 oficines i 204 caixers automàtics constaten la implantació

La Caixa de Balears "Sa Nostra" va inaugurar el passat 6 de setembre de 1994 unes noves instal·lacions en el polígon industrial Son Fuster de Ciutat. Allà, des d'aquesta data, hi estan agrupats tots els serveis centrals d'aquesta institució.

Es tracta d'un edifici modern, equipat amb les darreres tècniques d'informàtica, que fou mostrat en tots els seus detalls el passat dia 10 de febrer als representants de les publicacions de l'Associació de la Premsa Forana de Mallorca. Allà s'hi centralitzen totes les comunicacions a nivell de serveis centrals. Les nombroses dependències estan dotades amb els més avançats equipaments en matèria de reciclatge i d'altres, a fi que tot redundi en benefici dels clients.

"Sa Nostra" es va constituir fa 113 anys amb el nom de "Caixa d'Estalvis i Mont de Pietat de les Balears". De llavors ençà ha anat progressant constantment. L'any 1890 s'adquirí el local del carrer Ramon Llull de Ciutat, al qual va col·locar la primera pedra el Rei Alfonso XIII el 1904. Però les limitacions d'espai pels temps que correm eren evidents i notòries i es féu necessària aquesta ampliació.

Ara, en un solar de 9.000 metres quadrats i una superfície de 30.000 m² s'aixeca aquest modèlic edifici projectat a la llum de la tecnologia més avançada i equipat amb les darreres innovacions tecnològiques, plasmant amb dues torres bessones de cinc plantes cada una, a més de tres soterranis i una planta baixa comuns.

L'entitat actualment està dotada de 1.021 empleats, dels quals 330 treballen a la nova seu i 691 ho fan a les oficines, de les quals 18 són automàtiques, 74 a Ciutat, 50 a pobles de la part forana, 15 a Menorca, 11 a Eivissa i Formentera i 1 a Madrid.

Per altra part "Sa Nostra" també compta amb l'Obra Social i Cultural com un valor afegit i dinamitzador, el qual permet una presència de dita entitat als diversos nuclis urbans de l'illa i una major rendibilització de les iniciatives culturals. Per aquest motiu "Sa Nostra" hi ha destinat aquests dos darrers anys quasi el 25% de l'excedent dels seus beneficis, una

Vista aèria de les noves instal·lacions a Son Fuster de "Sa Nostra"

quantitat que en el bienni 94-95 supera els 1.240 milions de pessetes.

Fou una visita molt interessant que acabà amb un bon dinar presidit pel mateix president de "Sa Nostra", Joan Forcades.

"Sa Nostra" a Montuïri

Si bé molts de montuïrers havien conformat els seus estalvis a "Sa Nostra" des de temps enrera, l'oficina per atendre al públic a la nostra vila no fou oberta fins dia 23 d'agost de 1986, dia de la seva inauguració.

Aquesta dependència, que durant aquests quasi deu anys ha servit als seus clients, està situada al carrer Major núm. 11 (cap de cantó amb el carrer Rector

Escarrer). Per a la inauguració vengué el director General Carles Blanes i altres càrrecs de l'entitat. Efectuà la benedicció Mn. Bartomeu Tauler, rector de la parròquia. Les autoritats locals eren presidides pel batle Joan A. Ramonell. També hi assistiren bastants de montuïrers.

L'antic edifici fou remodelat i en la seva adequació es va conjugar encertadament la part antiga amb la moderna.

El primer delegat que va tenir la nova oficina fou Guillem Morlà Jaume, el qual hi romangué fins a l'abril de 1990. El substituï Miquel Àngel Moncadas Jordà i pel juny de 1991 vengué Joan Antoni Payeras Fornés i encara continua. La subdelegada és Joana Marimón Ferrando.

O. Arbona

PRÉSTEC
HIPOTECARI
"SA NOSTRA"

"SA NOSTRA"
CAIXA DE BALEARS

La seguretat per principi

LA FOTO DE MITJAN SEGLE

Un Dia des Puig

La tercera festa de Pasqua o festa del dia des Puig desde molt de temps enrera és un dia memorable per als montuïeres.

Allà dalt grups d'amics es retroben i freqüentment aprofiten l'avinentsa per tornar parlar de fets mitjançant els quals uns i altres visqueren esdeveniments difícils d'esborrar de la seva memòria.

En aquesta ocasió, de l'any 1951, aquestes cinc amigues encara que ara no ho recordin, posaren per a la posteritat. Elles són Aida Rosselló, Aina "Llevó", Victòria Andreu, Catalina "Mestret" i Antònia Móra (de Porreres).

Records d'infantesa

Una dona excepcional

Quan era petit sentia contar la història d'una dona excepcional que feia poc temps havia mort, la vida de la qual l'havia passat estimant, encara que mai pronunciava el nom de Déu.

Aquesta dona era filla d'un antic ambaixador suec a Rússia, anomenada Elsa Brandström, però el nom pel qual era coneguda pels cents i milers de presoners era el d'Àngel de Sibèria. Una al·lota la vida de la qual fou un testimoni viu d'estimació enmig del poder destructor i cruel com fou el de la primera Guerra Mundial (1914-1918).

Des de la finestra de l'ambaixada de la ciutat de Sant Petersburg, des de ca seva, veia passar pels carrers cap a Sibèria els presoners de guerra alemanys. Des d'aquell moment no pogué suportar més

l'esplendor de la vida diplomàtica de la qual ella, fins aleshores, havia estat un dels atractius més bells i poderosos. Es féu infermera, començà a visitar camps de presoners, on hi va veure uns horrors indescriptibles. Aleshores tota sola, amb 24 anys, començà la lluita de l'estimació contra la crueltat, i triomfà. I també contra la resistència, la suspicàcia de les autoritats; contra la brutalitat i els abusos del guardians; contra el fred, la fam, la brutor, les malalties i les pèssimes condicions d'un país subdesenvolupat... i va triomfar.

Quan veien aquesta al·lota la desesperació era vençuda i el dolor es mitigava. Visitava els qui tenien fam i els donava menjar; veia assedegats, i els portava beure; vestia el despullats i animava els

malalts. Però un dia ella mateixa caigué malalta i fou empresonada. Així i tot no va perdre mai l'esperança.

Una vegada acabada la guerra emprengué una gran obra en favor dels orfes dels presoners de guerra alemanys i russos. Veure-la entre aquells nins impressionava molta gent. Quan triomfaren el nazis (1934) ella i el seu espòs hagueren d'abandonar Alemanya i tornaren a Suècia on, durant deu anys, va ajudar mils de refugiats europeus.

Ja en el llit de la mort va rebre un delegat del rei de Suècia i del poble en representació d'un immens nombre de persones de tota Europa, el qual li assegurà que jamai seria oblidada per aquells a qui havia retornat el sentit de la vida.

Tot un exemple d'una persona, testimoni viu d'estimació fins a la mort, virtut de la qual molts en són tan necessitats.

O. Arbona

L'equip de futbolet iniciació, la llavor esportiva que ja neix

Joan Verger Rossinyol ensenya una plantilla de 15 jugadors i jugadores

Des del passat mes de novembre, nins i nines de 5, 6 i 7 anys estan participant en el torneig comarcal de futbolet escolar.

Joan Verger Rossinyol, en Joan Matxo "jove", els ensenya les primeres lliçons d'aquest esport. Ell s'hi troba molt a gust: "Tots vénen als entrenaments que feim els dimarts i dijous de les set a les vuit a la pista Es Dau. Inclús en Francesc Fullana ve des de Palma. L'equip és molt jove, la majoria són de primer any; això vol dir que el proper curs podem seguir amb els mateixos. Amb els nous hem hagut de començar des de zero, però aprenen molt aviat. El que tenc clar és que tots han de jugar. Durant el partit faig dos equips. El més "veterans" juguen la primera i la quarta part i els més petits, la segona i tercera. Tothom actua el mateix temps. No vull mirar si guanyam o perdem, encara que només hem guanyat els equips que són com nosaltres. Sí que vull destacar la delegada. Na Conxa Estarells de l'Associació de Pares "és un 10". No falla res. S'encarrega de les actes, d'organitzar els cotxes, de cercar l'àrbitre, ha fet les fitxes... Els nins s'ho passen molt bé i jo, més que ells".

La plantilla està formada per quinze "promeses": Llorenç Miralles, Joan A. Solier, Benjamin Gilow, Roberto Alamio, Josep Cerdà, Sílvia Barceló, Josep Biel Oliver, Joan Pau Oliver, Francesc Campins, Francesc Fullana, Miquel Mairata, Miquel Francesc Coll, Joan Gabriel Arbona, Joan Martí González i Maria Joana Mayol.

RESULTATS

MINIBÀSQUET ALEVÍ FEMENÍ

Joan Capó B, 26 - Montuïri, 15
Cala d'Or A, 0 - Montuïri, 54

BÀSQUET INFANTIL FEMENÍ

Joan Capó, 19 - Montuïri B, 29
Sineu, 49 - Montuïri A, 18
Montuïri B, 64 - Ses Salines, 8
Montuïri A, 19 - Sant Alfons, 8
Sant Llorenç, 18 - Montuïri B, 28

FUTBOLET INICIACIÓ

Algaida A, 12 - Montuïri, 0
Montuïri, 2 - Petra A, 5
Maria de la Salut, 5 - Montuïri, 0
Ariany, 2 - Montuïri, 7

FUTBOL-7 BENJAMÍ

Campos, 1 - Montuïri, 5

El conjunt de futbolet iniciació

Montuïri, 2 - Espanya, 0

FUTBOL-7 VETERANS

Montuïri, 3 - Immoiba, 6
Montuïri, 2 - Alcúdia, 4
Galatzó, 9 - Montuïri, 4
Montuïri, 0 - Cervesseria Rafal, 5

ALEVINS

Xilvar, 3 - Montuïri, 1
Montuïri, 2 - Alaró, 1
Montuïri, 8 - Montaura, 0

INFANTILS

Montuïri, 2 - Algaida, 3
Felanitx, 2 - Montuïri, 3
Montuïri, 0 - Espanya, 5

CADETS

Montuïri, 1 - Sant Francesc, 3
Murenc, 2 - Montuïri, 0

Montuïri, 1 - Manacor, 6

Campos, 3 - Montuïri, 0
(del mes de gener)
Montuïri, 2 - Badia Cala Millor, 1
Montuïri, 0 - Portocristo, 8
Montuïri, 0 - Poblenc, 10
Artà, 3 - Montuïri, 1

JUVENILS

Rellotgeria Calvo, 1 - Montuïri, 1
Montuïri, 2 - Artà, 4
Montuïri, 1 - Sant Francesc B, 3

I PREFERENT

Consell, 2 - Montuïri, 1
Montuïri, 2 - Xilvar, 6
Montuïri, 0 - La Unió, 1
Andratx, 8 - Montuïri, 0

Biel Gomila

Seguridad y Limpiezas, S.A.

Gremio de Tejedores, 34 (Pasaje)

Tlfs. 29 50 92 - 29 50 66 - 20 63 11

Pol. Son Castelló

07009 Palma de Mallorca

Campanya contra la fam: 193.095 pessetes

Campanya contra la fam

La col·lecta que es féu a l'església amb motiu de la campanya contra la fam enguany va recollir 193.095 pessetes. Una quantitat considerable però que podria ser major si tots els montuïers estassin conscienciats de la seva necessitat. De totes maneres, gràcies.

Formació cristiana per a tots

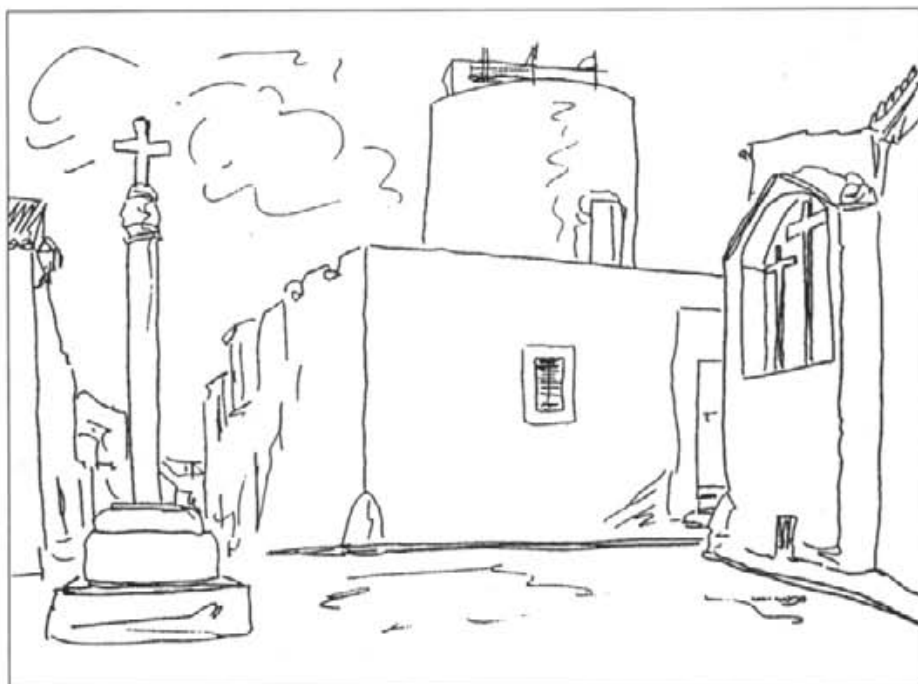
La xerrada del cicle de formació cristiana per a tots d'aquest mes de març correspon fer-se a Montuïri. Se celebrarà a la rectoria el dimecres 13 de març i començarà a les 21 hores. Serà dirigida pel P. Pere Riera, Missioner dels Sagrats Cors.

Celebració penitencial

Com a preparació per a les celebracions de Setmana Santa i Pasqua, el divendres dia 29 de març a les 20 hores tindrà lloc la celebració penitencial.

Canvi d'hora

Essent que la nit del darrer dissabte de

De la Plaça de Ses Tres Creus partirà la processó del dia dels Rams (Dibuix de M. Rigo)

març hi ha el canvi d'hora, el diumenge dia 31 (dia del Rams) ja regirà l'horari

d'estiu. Per tal motiu les misses dels dies feiners (dimarts, dijous i divendres) serà a les 20 hores i les dels dissabtes, diumenges, vigílies de festes i funerals, a les 21 hores, si bé el condol, com es costum, començarà un quart d'hora abans.

La gran penúria vocacional

La situació de la l'Església de Mallorca respecte a les vocacions al ministeri sacerdotal és un assumpte de la màxima gravetat, importància i urgència, el qual es posa encara més de manifest quan un pensa en la necessitat del Sacerdoci ministerial per a la vida de l'Església, ja que sense ell no podria viure. Així ho va voler Jesús quan la va fundar i va elegir els Apòstols confiant-los l'Eucaristia, la proclamació de la Paraula i el pasturatge dels seus germans.

A Mallorca el sacerdoti és una situació ben preocupant de cara als anys futurs, ja que la mitjana d'edat dels capellans és de 56'6 anys. Durant els darrers anys se n'han ordenat una mitja de dos per any i encara que enguany se n'hauran ordenat 9, la xifra és absolutament insuficient per cobrir les baixes que es produeixen per edat, malaltia o defunció. Actualment en el Seminari Major hi ha 11 seminaristes i en el Menor, 20. I això que generalment, en el menor, es produeixen sensibles baixes.

Convé, per tant, tenir ben present aquesta crua situació que a tots ens afecta, a tots ens interpel·la i de la qual tots en

som, d'una o altra manera, corresponsables.

Aquesta preocupació per les vocacions al ministeri sacerdotal hauria d'impregnar tota l'acció eclesial. Entre les iniciatives concretes cal destacar:

- Preguar constantment i insistent per les vocacions i animar els feals a dur aquesta intenció a totes les seves pregàries.
- Fer sentir com a pròpia en les famílies cristianes la necessitat de suscitar noves vocacions, de tal manera que els pares ho plantegin al seus fills.
- Des del descobriment personal de Jesucrist, fer que els joves escoltin la crida vocacional al sacerdoti i l'acullin amb alegria i generositat.
- L'acompanyament personal del procés de creixement de la fe dels joves i sobretot a seguir la crida vocacional si Déu la fa present en la seva vida.
- Proposar obertament el camí del sacerdoti ministerial als nostres joves, especialment a aquells que presenten signes vocacionals.

(D'una carta del Bisbe als preveres)

Dia dels Rams

La concentració per a la processó del dia dels Rams, dia 31, enguany serà a la plaça de Ses Tres Creus. Des d'allà s'iniciarà la processó fins a l'església on hi haurà Missa solemne i es farà la lectura de la Passió de Nostre Senyor Jesucrist segons Sant Mateu, com inici de la Setmana Santa.

Misses de quaresma

Com ja es costum d'anys anteriors, a totes les misses dels dissabtes i diumenges matí es farà especial ressonància del sentit de la quaresma a través del sermó i de la preparació de l'Eucaristia dominical.

Dia del Seminari

Establert des de fa anys la celebració el dia del Seminari coincidint amb la festivitat de Sant Josep, enguany aquest "Dia" serà el diumenge dia 17 de març. Serà una jornada on els cristians pregarem i col·laborarem per tal de fomentar les vocacions.

Temps passat

10 anys enrera

Març de 1986

3 monges mortes d'accident

Dia 17 de març de 1986 tres monges de la Caritat moriren a conseqüència d'un greu accident en es Creuers, entre elles sor Rosa Ferrer, qui havia format part de la comunitat de Montuïri.

25 anys enrera

Març de 1971

Prohibició d'estacionament

Alguns discs d'estacionament prohibit en un tros del carrer Major (des del bar Can Ribes fins a Can Costa) com també en els carrers Mercat i Rector Escarrer foren col·locats en el març de 1971. Idò bé, en un principi no hi havia quasi ningú que els observàs.

50 anys enrera

Març de 1946

Pressupost municipal

El pressupost municipal per a 1946 encara no estava enllestit malgrat que s'hagués redactat pel desembre de 1945. A partir de la presa de possessió del nou Ajuntament (9 febrer 1946) es començà a discutir i esmenar i quatre dies després ja s'aprovava i es fixava en 145.500 pessetes. I ja era pel març quan sortia a llum.

100 anys enrera

Març de 1896

Ordenació sacerdotal

Dos joves montuïrers foren ordenats preveres dia 21 de març de 1896. Eren Miquel Ribas Rubí "Pofanc" i Mateu Mas Cerdà "Collet".

Obertura d'un carrer

L'Ajuntament, dia 31 de març de 1896, va acordar desmuntar el carreró que des del carrer de Sant Bartomeu enllaça amb la carretera de Palma, al costat de la casa de Bernat Ribas, fins el pis del carrer, i eixamplar-lo mitjançant expropiació forçosa o voluntària.

Glosa

El bitllet

Me contava un homonet i ho contà moltes vegades, no poden menjar panades es qui no han pres bitllet

(Un temps era costum prendre bitllet abans de Pasqua. Però avui ja tot és igual. No hi ha confessorari).

Miquel Masanet "Parrí"

Pluviòmetre

Febrer de 1996

Dia 1.....	11'4 litres m ²		
" 4.....	2'0	"	"
" 6.....	0'4	"	"
" 11.....	0'4	"	"
" 14.....	4'1	"	"
" 20.....	5'9	"	"
" 21.....	1'3	"	"
" 26.....	6'8	"	"
" 27.....	4'6	"	"
Total.....	36'9	"	"

Cuinar en casa

Carn picada amb col

Ingredients

400	gms. de carn de porc
Una	col grossa
	brou de pollastre

Elaboració

Es prepara la carn com a per a fer pilotes. La col es bull cinc minuts; s'escola i s'estén damunt la taula de la cuina. Damunt cada fulla hi posam una bolla de carn (un poc allargada) com una croqueta. S'enrevolta amb la col, es passa per farina i es fregeix. Es fa una salsa de tomàtiga i ceba. Ho posam dins una greixonera juntament amb la salsa i el brou de pollastre fins que ho tapi i deixam que bulli uns 20 minuts. Si es deixa reposar unes hores és més bo.

Catalina Miralles Moll "Perulla"

Demografia

Gener de 1996

Defuncions

Dia 9.- Miquel Verger Socias, de Son Palou, casat de 79 anys.

Dia 13.- Margalida Servera Miralles "Porreres", casada de 83 anys.

Dia 14.- Francisca Barceló Mora "Carriona", viuda de 91 anys.

Dia 18.- Pere Miralles Gomila "Curdaix", viudo de 88 anys.

Dia 20.- Joan Roca Pocoví "Llucio", casat de 86 anys.

Naixements

Dia 30 de gener.- Josep Carles Jaume Sampol, fill d'Andreu i Margalida.

Nota.- Els pares de la nina Mercè Jaume Pujol, nada el 18 de gener passat, són Josep Llufís i Mª Francisca i no els que equivocadament posàrem.

Apotecaries

Diumenges de març de 1996

Montuïri	3	Sant Joan	24
Petra	10	Vilafranca	31
Porreres	17		

Noces d'or

2 Març 1946

Miquel Sastre Mayol "Xinet" amb Joana Aina Miralles Garau "Rustida".

2 Març 1946

Joan Barceló Bauzá "Santjoaner" amb Francisca Arbona Trobat "Claveta".

MATERIALS DE CONSTRUCCIÓ

BIGUES - BLOCS - RAJOLES - AÏLLAMENTS
TRANSPORT PROPI - PINTURES - XEMENEIES
DISSABTES MATÍ OBERT

Crta. Montuïri - Porreres, Km. 1 - Tlf. 64 66 95

MONTUÏRI

Autor: Bernat Pizà Miralles

Autor: Joana Maria Capellà Mayol

Autor: Pere Febrer Mayol

Autor: Jaume Martorell Fullana